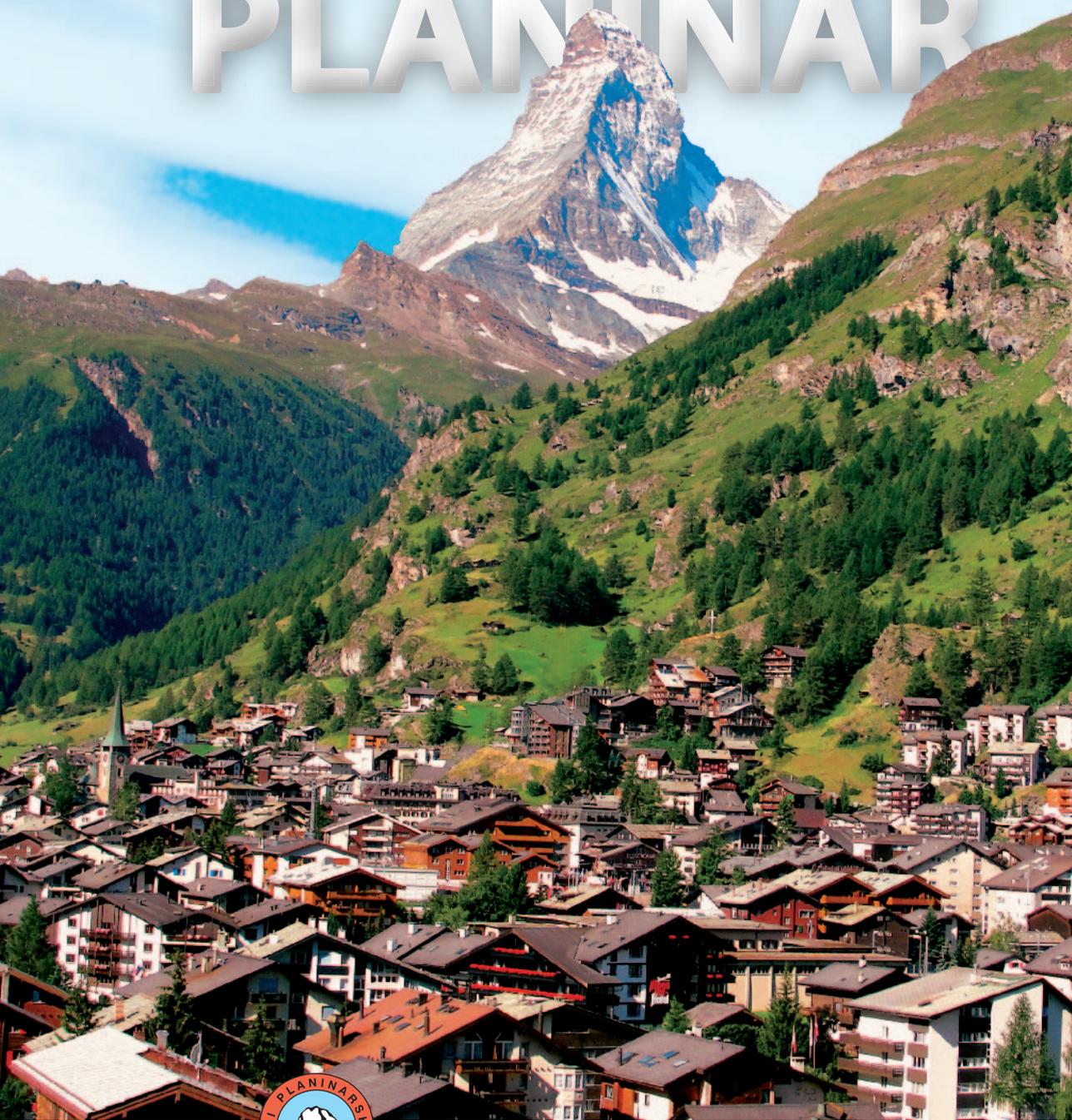
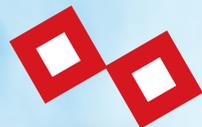

HRVATSKI PLANINAR

ISSN 0354-0650

GODIŠTE **103**

ČASOPIS HRVATSKOGA
PLANINARSKOG SAVEZA
izlazi od 1898. godine

4

TRAVANJ
2011

HRVATSKI PLANINAR

ČASOPIS HRVATSKOGA PLANINARSKOG SAVEZA

»Hrvatski planinar« časopis je Hrvatskoga planinarskog saveza. Prvi je broj izašao 1. lipnja 1898. Od 1910. do 1913. tiskao se kao podlistak naziva »Planinarski list« u časopisu »Vijenac«. Od 1915. do 1921. i od 1945. do 1948. časopis nije izlazio, a od 1949. do 1991. godine izlazio je pod imenom »Naše planine«. Časopis izlazi u jedanaest brojeva godišnje (za srpanj i kolovoz kao dvobroj).

Nakladnik

Hrvatski planinarski savez
Kozarčeva 22
10000 Zagreb
OIB 77156514497

Pretplata i informacije

Ured Hrvatskoga
planinarskog saveza
tel. 01/48-23-624
tel./fax 01/48-24-142
e-mail: hps@plsavez.hr
http://www.plsavez.hr

Uredništvo

E-mail adresa za zaprimanje članaka:
hrvatski.planinar@plsavez.hr

Grafička priprema

Urednik d.o.o., Zagreb

Tisak

Ekološki glasnik d.o.o.
Donja Lomnica

ISSN 0354-0650

Glavni i odgovorni urednik

Alan Čaplar
Palmotićeve 27
10000 Zagreb
e-mail: caplar@plsavez.hr
tel.: 091/51-41-740

Urednički odbor

Damir Bajs
Darko Berljak
Vlado Božić
Faruk Islamović
Goran Gabrić
prof. dr. Darko Grundler
Branko Meštrić
Krunoslav Milas
prof. dr. Željko Poljak
Vanja Radovanović
Robert Smolec

Lektura i korektura

Željko Poljak
Robert Smolec
Radovan Milčić
Goran Gabrić

Pretraživač i digitalni arhiv

Stari brojevi »Hrvatskog planinara« u PDF formatu te tražilica s bibliografijom časopisa dostupni su na internetskoj stranici časopisa te na DVD-u u izdanju HPS-a.

<http://hp.plsavez.hr>

Suradnja u časopisu

Prilozi se mogu slati posredstvom e-maila ili poštom. Prednost imaju prilozi sa zanimljivim temama koji su popraćeni boljim izborom ilustracija. Slike se mogu slati poštom ili u digitalnom formatu (e-mailom, na CD-u ili DVD-u, ali ne unutar Word dokumenata). Uredništvo zadržava pravo kraćenja i uredničke obrade tekstova. Stavovi i mišljenja suradnika iznesena u časopisu nisu nužno stajališta Hrvatskog planinarskog saveza i Uredničkog odbora.

Pretplata

Godišnja pretplata za Hrvatsku

iznosi **150 kuna**. Pretplata se uplaćuje na žiro-račun Hrvatskoga planinarskog saveza broj 2360000-1101495742, pri čemu na uplatnici ili u obrascu za plaćanje putem interneta, u rubrici »Poziv na broj«, mora biti upisan Vaš pretplatnički broj.

Godišnja pretplata za inozemstvo

iznosi **35 eura**, a uplaćuje se na račun SWIFT: ZABA-HR2X 25731-3253236, uz poziv na pretplatnički broj. IBAN za uplate iz inozemstva jest HR4123600001101495742.

Cijena pojedinačnog primjerka

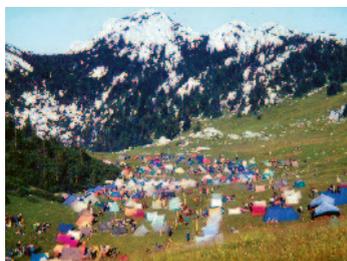
je 15 kuna (+ poštarina).

Vaš pretplatnički broj

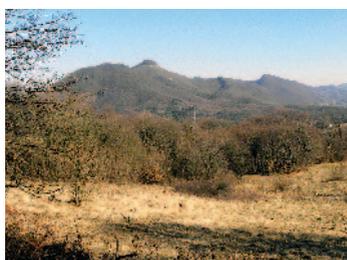
otisnut je uz Vašu adresu, koja je nalijepljena na omotnici za slanje časopisa. Nakon uplate i evidentiranja u HPS-u, na naljepnici možete vidjeti naznaku o obavljenoj uplati.

Kako se pretplatiti

Zainteresirani za pretplatu na časopis trebaju se telefonom, e-mailom ili pismom javiti u Ured Hrvatskoga planinarskog saveza (hps@plsavez.hr, 01/48-23-624, 01/48-24-142). Pretplata se odnosi na kalendarsku godinu, pa novi pretplatnik nakon uplate dobiva sve brojeve tiskane u tekućoj godini. Pretplata se automatski produžuje na sljedeću godinu, do opoziva. S prvim se brojem u novoj godini svim pretplatnicima šalje uplatnica za pretplatu.

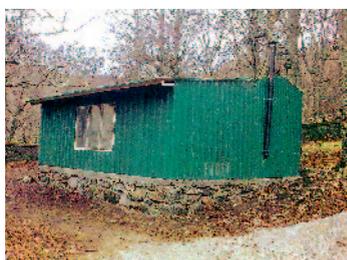
136 Manifestacijski oblici planinarenja u Hrvatskoj

145 Najzapadnijim dijelom Ivanščice

150 Kroz južne stijene Biokova

155 Skorpovac opet živi

Sadržaj

Članci

- 136** Manifestacijski oblici planinarenja u Hrvatskoj
Željko Poljak
- 145** Najzapadnijim dijelom Ivanščice
Branko Balaško
- 150** Kroz južne stijene Biokova - 6. Ekstremova zimska tura
Ivica Rakić
- 155** Skorpovac opet živi!
Željko Poljak
- 157** Glavni odbor HPS-a
Darko Berljak

Info kutak

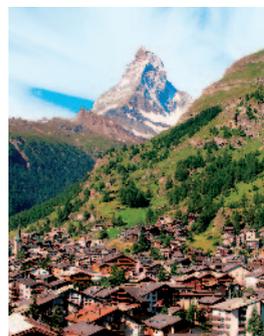
- 162** Okić (499 m)
- 164** Velebitski planinarski put (VPP)
- 164** Planinarska kuća »Sveti Andrija« na otoku Visu
- 165** Osvajanje Alpa - drama na Matterhornu 1857. godine
- 165** www.alpinklub-zadar.hr
- 165** Vremeplov

Tema broja

Manifestacijski oblici planinarenja u Hrvatskoj

Naslovnica

Zermatt i Matterhorn, foto: Tomislav Juzbašić

Rubrike

- 166** **Planinarski putovi:** Hrvatska planinarska obilaznica u 2010. godini
- 172** **Nova izdanja:** Novi Čaplarov »Planinarski vodič po Hrvatskoj«
- 173** **Vijesti:** Skupština PD-a »Vršak«, Sudjelujte u prvom pohodu po slavonskim planinama
- 175** **Kalendar akcija**

Posjetite novi web Hrvatskoga planinarskog saveza:
www.plsavez.hr

HPS - Info - Vijesti - Hrvatski vrhovi - Planinarske kuće - Planinarske obilaznice - HPO - Kalendar akcija - Planinarstvo - Specijalističke djelatnosti - HGSS - Hrvatski planinar - Web knjižara - Planinarski forum

Manifestacijski oblici planinarenja u Hrvatskoj

prof. dr. Željko Poljak, Zagreb

Planinari oduvijek vole masovna okupljanja manifestacijskoga karaktera, s jedne strane zato da bi se afirmirali u javnosti, s druge pak da bi se provelili uz slavlje, druženje i glazbu. Ovim člankom želim sustavno i kronološki prikazati takve oblike planinarskog djelovanja u Hrvatskoj od prvih početaka do danas. Glavni su izvori podataka o takvim okupljanjima izvještaji za godišnje skupštine Hrvatskoga planinarskog saveza, časopis »Hrvatski planinar« i moja osobna arhiva.

Manifestacijsko obilježje imao je već prvi službeni izlet Hrvatskoga planinarskog društva (HPD) davne 1875. godine na Oštrc i Plešivicu u Samoborskom gorju. Sudionici izleta bučno su proslavili svoj uspjeh u jednoj samoborskoj gostionici, uz vatrene govore i zdravice, a zatim se pobrinuli da dnevni tisak opširno opiše taj izlet.

U Spomenici HPD-a iz 1884. (str. 33) čitamo da su na društvenom izletu na Plitvička jezera 28.

lipnja 1883. slavili već na pola puta, u Slunju, gdje su im u gostionici, uz jelo i pilo, pjevali članovi slunjskoga hrvatskog pjevačkog društva »Lovor«, a slično je bilo i na Plitvicama, gdje se »za vrieme objeda izmjenjivahu zanosni govori sa domoljubnim pjesmami«, te na povratku u Jezeranama »dugim redom zdravicah i porabnih i domoljubnih«.

Sklonost proslavama i slavlju osobito je došla do izražaja prilikom otvorenja željezne piramide na Sljemenu, na Medvednici, 7. srpnja 1889. U tadašnjem »Obzoru«, »Agramer Zeitungu« i »Narodnim novinama«, a poslije i u spomenpisu »Sljemenska piramida« (HPD, Zagreb, 1929) čitamo da je svečanost započela večer prije »pucnjavom iz mužara i rasvjetom sa piramide« koja se vidjela na milje daleko, čak iz Samobora, a iz Zagreba su na vatromet odgovorili velikim krijesom na Prekrižju. Vrhunac slavlja bio je sutradan kad se podno piramide skupilo 400 gostiju

Proslava 10. obljetnice zagrebačke podružnice RPTD Prijatelj prirode 30. rujna 1934. kod Pongračeve lugarnice na Medvednici

Planinari oduvijek vole masovna okupljanja manifestacijskoga karaktera, s jedne strane zato da bi se afirmirali u javnosti, s druge pak da bi se provešeli uz slavlje, druženje i glazbu. Ovim člankom želim sustavno i kronološki prikazati takve oblike planinarskog djelovanja u Hrvatskoj od prvih početaka do danas

i seljačkog svijeta s obje strane planine »što za ono vrijeme kraj slabih i nezgodnih putova bijaše izvanredan događaj«. Održana je svečana misa uz vojničku glazbu, a u programu su se izmjenjivala pjevačka društva »Kolo«, »Sloga« i »Sokol«. Govore su održali izaslanici grada Zagreba, Županije i okolnih općina, a HPD se pobrinuo za suvenire i dekoraciju piramide cvijećem i zastavama.

HPD je organizirao i veliko slavlje 17. srpnja 1898. prilikom otvorenja planinarskog puta od Kraljičina zdenca na Sljeme, izgrađenog zaslugom društvenog predsjednika i dobrotvora grofa Miroslava Kulmera. Svečanost je počela na Kraljičinu zdencu imenovanjem puta po Kulmerovoj ženi Elviri, a završila slavljem na Sljemenu, gdje su održani vatreni govori, gdje se klicalo i pjevalo, a pjesnik Franjo Marković ispjevao je tom prigodom pjesmu »Kod otvorenja sljemenskoga Elvirina puta«. »Sve bijaše u bajnome naručaju prirode veselo i razdragano, sve bijaše zadovoljno,

znajući, da je ovaj dan u povjesti našega planinarstva znamenitan dan, ali znamenit i zato, što se je Hrvat opet bliže primaknuo drugim kulturnim narodima, u kojih se planinarstvo već razvilo do zamjerne visine (...) Zabava potraja do pod večer, i kad se je spustio prvi mračak i zatitrala mila Danica zviezda, još se je zagrebačkom gorom od radosti orila hrvatska pjesma...« (D. Hirc, HP 1898, 34).

Koncem 19. stoljeća, točnije 19. svibnja 1899., organizirana je vjerojatno najspektakularnija hrvatska planinarska priredba svih vremena. HPD je toga dana u Zagrebu, u duhu slavenske solidarnosti, priredio veličanstven doček češkim planinarima. Dobrodošlicu su im poželjele tisuće Zagrepčana: »između nepreglednog i silnog občinstva, koje im je pravilo špalir od kolodvora do Jelačićevog trga (...) pratila ih je ogromna povorka, pjevajući hrvatske budnice i 'Gdje je domuv muj'«. Velika reportaža o tom događaju

Slet hrvatskih planinara 27. - 30. srpnja 1959. pod Štirovcem na južnom Velebitu

Planinarska parada na Trgu Republike u Zagrebu 1951. godine.
S lijeva: tajnica PSH-a Tonka Abrus, urednik HP-a Pero Lučić Roki, dopredsjednik PSH-a Boško Ivanović, alpinist Dušan Krotin i planinarski ideolog Vladimir Blašković

objavljena je u »Hrvatskom planinaru« (1899, str. 81–88), a pretiskana je u jubilarnom broju (HP 6, 2008, str. 63–67).

Između dva svjetska rata HPD nije bio sklon masovnim akcijama, samo je organizirao tzv. redute u dvorani »Kola« iza Kazališta. Bile su to čajanke s plesom, koje su zbog dobre organizacije i otmjnosti stekle velik ugled među zagrebačkim građanima. HPD je 5. rujna 1925. organizirao »Prvi planinarski dan«, i to na Plitvičkim jezerima. Taj je događaj bio preteča manifestacija koje i danas nazivamo popularnim nazivom Dan planinara. Njihovu svrhu jasno definira organizator toga skupa i ona se ni do danas nije bitno promijenila: »Na konferenciji delegata svih planinarskih društava (Jugoslavije – nap. autora), održanoj u lipnju o. g. u Zagrebu, jednodušno je zaključeno, da se u rujnu svake godine, prigodom zasjedanja planinarskog saveza (Jugoslavije – nap. autora), imade prirediti planinarski dan kao sastanak članova planinarskih društava u svrhu zblizenja i upoznavanja« (HP 1925, 145). Delegati su stizali iz cijele Jugoslavije, najviše iz Hrvatske, i skupilo ih se više od 150. »Članovi središnjice HPD iskitili su hotel na Plitvičkim Jezerima zastavama i zelenilom, te su pojedine grupe, kako su stizavale, pozdravljene gruvanjem mužara.« Poslije večere zasjedala je konferencija delegata planinarskih društava i osnovan je »Savez planinarskih društava

u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca« (poslije: Savez planinarskih društava kraljevine Jugoslavije, a od 1949. Planinarski savez Jugoslavije).

Tadašnje oduševljenje zajedničkom državom ubrzo je splasnulo i HPD je sljedeći Planinarski dan održao tek poslije sloma Jugoslavije, u nedjelju 5. listopada 1941. na Sljemenu. U 7 ujutro toga dana skupilo se na stotine članova na posljednjoj tramvajskoj stanici na Ksaverskoj cesti u Zagrebu. »Konačno se svrstaše u redove i vesela povorka zdravih, vedrih i čilih planinki i planinara krene, predvođena planinarskom glazbom 'Žohari', prama svome cilju, Sljemenu. Pred svakom pojedinom većom četom opet druga glazba. I tako redom...« (HP 1941, 243).

Vodstvo HPD-a nije pokazivalo osobit smisao za masovna okupljanja, ali u njegovim je podružnicama bilo drugačije. Tako su slavonske podružnice 1934. odlučile da se svake godine ima prirediti Slavonski planinarski dan. Prvi je održan te godine prilikom otvorenja planinarske kuće na Jankovcu, na kojem je navodno bilo oko 1500 ljudi (HP 1935, 94). Iako je ta brojka vjerojatno preuveličana (takva se osobina izvjestitelja zadržala do naših dana), Slavonski planinarski dan održavao se i u godinama koje su slijedile, svaki put na drugome mjestu.

U tomu međuratnom razdoblju valja spomenuti danas već zaboravljeni skup što ga je priredio

Slet mladih planinara Hrvatskog zagorja na Grebengradu 28. rujna 1975.

ZELJKO HLEBEC

HPD-ov konkurent RTPD »Prijatelj prirode«. Za razliku od građanskoga HPD-a, to je bilo radničko društvo, koje je također imalo brojne podružnice izvan Zagreba. U spomen-brošuri iz 1984. zabilježeno je da je Društvo svoju desetu godišnjicu proslavilo »30. rujna 1934. na Medvednici kod Pongračeve lugarnice, uz prisustvo oko 1.000 osoba«, a to je dokumentirano i fotografijom na kojoj se vidi nepregledno mnoštvo izletnika.

Planinarstvo je u doba druge Jugoslavije prigr-lilo izrazito manifestacijske oblike. Tome je išla na ruku i tadašnja politička doktrina koja je forsirala tzv. masovnost, uz uvjet da priredbe budu politički obilježene – veličanjem Komunističke partije i kultom ličnosti Josipa Broza.

Tako su na tzv. planinarskim Titovim štafetama bili angažirani planinari iz cijele države, a trajale su i po mjesec dana. U svakom gradu kroz koji je prolazila štafeta je dočekivana slavljem – špaliorom građana, glazbom i govorima u kojima se veličala vlast, ali i planinarstvo. Kao primjer može poslužiti odlomak opisa jedne takve parade na Jelačićevu trgu u Zagrebu 1951.: »Već poslije četiri sata popodne vrvio je Trg republike građanima, koji su došli da dočekaju štafetu. Vrlo ukusno uređena tribina (nalazila se na mjestu gdje je danas Jelačićev spomenik – nap. autora) naročito je privlačila pozornost prolaznika velikom maketom Jugoslavije, na kojoj su reljefno istaknute naše najviše

planine od Triglava preko Medvednice ... Pokraj šatora i planinarskih pomagala nalazila se logorska vatra iznad koje se ističe poprsje Maršala Tita. Par minuta poslije 17 sati čuli su se iz Jurišićeve ulice zvukovi glazbe, koja je stupala na čelu povorke od oko 150 planinara i planinarki« (HP 1951, 93). Slijedili su, dakako, govori planinara i političara.

U to doba nerazvijenoga prometa, kad je automobila i autobusa bilo malo, bili su popularni masovni izleti. Vlast ih je potpomagala jer su im planinari obično davali nazive koji su godili vlasti, npr. pohod tragom neke partizanske jedinice u doba NOB-a. Doduše, malo se izleta podudaralo s povijesno utvrđenim kretanjem partizana jer su planinari izlet prilagođavali po svojem ukusu, ali vlast je na to blagonaklono gledala i pohode pomagala i organizacijski i logistički.

Prvi dan hrvatskih planinara u novoj Jugoslaviji organizirao je Planinarski odbor Fiskulturnog odbora Zagreba (FOZ) 28. rujna 1947. na Ponikvama iznad Zagreba. Organizator, dr. Vladimir Blašković, tvrdi: »Na Ponikvama se sakupilo nekoliko tisuća (3000) planinara i ostalih sindikalno organiziranih prijatelja planinske prirode, a prigodni planinarsko-propagandni govor održao je član Planinarskog odbora FOZ-a profesor Vladimir Blašković.«

Planinarski savez Hrvatske, osnovan 1948., organizirao je četiri višednevna Sleta planinara

Šatorski grad na sletu pod Zavižanom povodom 90-godišnjice HPD-a 1964. godine

Tablica 1. Sletovi planinara Hrvatske

I.	Plitvice	25. – 26. 7. 1953.
II.	Fužine	26. – 27. 7. 1954.
III.	Štirovac	27. – 30. 7. 1957.
IV.	Jasenak	27. – 29. 7. 1962.

Tablica 2. Proslave obljetnica osnivanja HPD-a

10.	1884. tiskanje »Spomenice HPD-a«
25.	1899. tiskanje svečanog broja »Hrvatskog planinara«
50.	1924. svečana sjednica, kongres i ples u Zagrebu
80.	1954. Slet planinara Jugoslavije u Fužinama
90.	1964. Slet planinara Jugoslavije na Zavižanu, uspon na Klek i dr.
100.	1974. Slet planinara Jugoslavije na Platku, Simpozij u Zagrebu, skupština UIAA u Delnicama
110.	1984. Slet planinara Jugoslavije na Sljemenju, Svečana akademija u Domu JNA i dr.
120.	1994. svečana akademija u Ogulinu, uspon na Klek
125.	1999. svečana sjednica HPS-a; 2000. pohod »Tragom prvog izleta HPD-a« i dr.
130.	2004. proslava u Ogulinu, uspon na Dinaru, Dan hrvatskih planinara na Lošinj

Tablica 3. Sletovi planinara Jugoslavije

1.	Čeples na Jakupici, Makedonija	1. – 6. 8. 1952.
2.	Vrata pod Triglavom, Slovenija	7. 1953.
3.	Fužine	26. – 27. 7. 1954.
4.	Tjentište u Bosni	26. – 27. 5. 1955.
5.	Prokletije na Kosovu	4. – 8. 7. 1956.
6.	Sutjeska u Bosni	2. – 6. 7. 1958.
7.	Užice u Srbiji	1961.
8.	Zavižan na Velebitu	4. 7. 1964.
9.	Logarska dolina u Sloveniji	3. – 4. 8. 1968.
10.	Kopaonik u Srbiji	3. – 5. 7. 1971.
11.	Kozara u Bosni	27. 6. 1972.
12.	Platak u Gorskom kotaru	4. – 6. 7. 1974.
13.	Visoki Dečani na Kosovu	4. – 7. 7. 1978.
14.	Slovenija	
15.	Sljeme iznad Zagreba	15. – 16. 9. 1984.

Planinari su sredinom 20. stoljeća počeli osjećati sve veću potrebu za redovitim međudruštvenim susretima pa su tako nastali godišnji sletovi planinara željezničara i planinara poštara, razna regionalna okupljanja, ali i brojne dobro smišljene priredbe pojedinih jačih društava, koje su obično bile otvorene svim planinarima

Tablica 4. Nekoliko regionalnih skupova

Sletove planinara Hrvatskog zagorja organizira od 1957. Međudruštveni savjet Zagorskoga planinarskog puta, svake godine na drugome mjestu (53. održan je 2010. u Vugrovcu).
Slet planinara Slavonije nastavlja tradiciju Slavinskoga planinarskog dana koji je prvi put održan 1934. Svake se godine održava na drugome mjestu (prvi je slet održan 1956., a 35. po redu 2010. u Mitrovcu kod Kutjeva).
Susret planinara pjesnika na Sovskom jezeru organizira HPD »Dilj-gora« iz Slavenskoga Broda (16. susret održan je 2010.). Nakon Susreta tiskaju se pjesmarice.
Prvosvibanjski međunarodni skup alpinista u Velikoj Paklenici započeo je organizirati 1964. PDS »Velebit« iz Zagreba (HP 1967, 284). Skup je s vremenom prerastao u neslužbeni europski alpinistički slet sa stotinama penjača.
Dan planinara Dalmacije u novije je vrijeme vrlo popularan, no u početku je organizacijski vrludao. Prvo su organizirani Sletovi mladih planinara Dalmacije, i to 1962. u Žrnovnici i 1965. na Putalju, zatim Dan planinara Dalmacije 1970. na Mosoru i 1973. na Dinari, te 1975. na Malom Halanu (Velebit). Otad postaje prilično redovit (nije održan 1992. – 1994. zbog ratnih prilika). Posljednji je održan 2010. na Vrdovu pod Troglavom.

Hrvatske (tablica 1.), koji su u neku ruku začetak današnjega godišnjeg Dana hrvatskih planinara. Za razliku od današnjih Dana planinara, tada su zbog nerazvijenog prometa skupovi u planini morali biti višednevni.

Slet u Fužinama bio je ujedno i Slet planinara Jugoslavije jer je njime proslavljen osnutak prve planinarske organizacije na tlu bivše države, a to je bio HPD. Prilika je da sumiramo kako su se do danas obilježavale obljetnice osnivanja HPD-a, prvoga planinarskog društva u Hrvatskoj (tablica 2.).

Osobito treba istaknuti Slet na Platku, koji je bio veličanstvena priredba s nekoliko tisuća posjetitelja. Među njima su bili i delegati Kongresa Međunarodne unije planinarskih organizacija (UIAA), koja je u čast hrvatske 100-godišnjice održala godišnju skupštinu u Hrvatskoj, u Delnicama.

U svojoj knjizi »Hrvatsko planinarstvo« (Zagreb, 1975) tablicom sam prikazao većinu sletova planinara Jugoslavije. U međuvremenu sam je dopunio pa je sada ponovno donosim (tablica 3.; sletovi održani u Hrvatskoj tiskani su debljim slovima). U novije doba sletovi se sve češće nazivaju »danom planinara«. (Sletovima su se nekoć nazivale velike priredbe na otvorenom, koje je u Austro-Ugarskoj do njezina raspada

osobito njegovao »Hrvatski sokol« radi poticanja nacionalne svijesti.)

Planinari su sredinom 20. stoljeća počeli osjećati sve veću potrebu za redovitim međudruštvenim susretima pa su tako nastali godišnji sletovi planinara željezničara i planinara poštara, razna regionalna okupljanja, ali i brojne dobro smišljene priredbe pojedinih jačih društava, koje su obično bile otvorene svim planinarima. Nabrojiti ćemo

Slet na Platku 1974. povodom stogodišnjice HPD-a s četiri tisuće ljudi bio je najveći planinarski skup svih vremena u jugoistočnoj Europi

samo nekoliko onih koje su redovitošću i dobrom organizacijom prerasle u stanovitu tradiciju (tablica 4).

U Dalmaciji se povremeno održavaju i lokalni skupovi, npr. Dan planinara na Mosoru (1957.), Dan planinara Splita (1986.), Dan planinara Šibensko-kninske županije (prvi 2000.) i Splitsko-dalmatinske županije (prvi 2008.). Dan planinara Zagreba nije se ustalio. Jedan je održan 1968. na Medvednici, no otad većina zagrebačkih društava ima dan svoga društva u planini. Dobar uvid u takve skupove pruža redoviti »Kalendar akcija« gotovo u svakom broju ovoga časopisa.

Godine 1989. započinje era redovitoga godišnjeg Dana hrvatskih planinara, najprije u organizaciji Hrvatskoga planinarskog saveza, a zatim u organizaciji pojedinih društava pod pokroviteljstvom Saveza (tablica 5.).

Ovdje valja spomenuti i godišnji Dan planinara Herceg-Bosne. Prvi je održan 1997. na Bučićkoj ravni iznad Novog Travnika i na njemu se okupilo oko dvije tisuće članova. Ovi su Dani značajni ne samo po dobroj posjećenosti i velikom broju gostiju iz Hrvatske, nego i po afirmaciji hrvatstva koje je u toj susjednoj državi ugroženo.

Godišnji sastanci poštarskih planinarskih društava počeli su se održavati 1960., a orga-

Tablica 5. Dani hrvatskih planinara

Godina	Datum	Mjesto	Suorganizator	Povod
1984.	26. 5.	Petrova gora		110. obljetnica HPD-a
1989.	2. 9.	Rossijevo sklonište, Velebit		20 godina Velebitskoga planinarskog puta
1990.	1. – 2. 9.	Baške Oštarije, Velebit		20 godina puta »Po planinama Hrvatske«
1991.	Nije održan zbog Domovinskog rata			
1992.	Nije održan zbog Domovinskog rata			
1993.	10. – 11. 7.	Javorova kosa, Ravna Gora	»Višnjevica«, Ravna Gora	60 godina »Višnjevica«
1994.	2. – 3. 7.	Štirovača i Lubenovac, Velebit		Otvorenje skloništa na V. Lubenovcu
1995.	25. 6.	Jankovac, Papuk	»Sokolovac 1898.«, Požega	100 godina slavonskog planinarstva
1996.	Nije održan			
1997.	5. – 6. 7.	Oštrc, Samoborsko gorje	»Željezničar«, Zagreb	
1998.	16. – 17. 5.	Velika	»Sokolovac 1898.«, Požega	100 godina »Sokolovca«
1999.	29. – 30. 5.	Dinara	»Sinjal 1831«, Kijevo	Dan hrvatske državnosti
2000.	21. 5.	Samoborsko gorje	»Japetić«, Samobor	Obnova HPO-a
2001.	26. 5.	Dinara	»Sinjal 1831«, Kijevo	Dan hrvatske državnosti
2002.	14. – 15. 9.	Učka	»Kamenjak«, Rijeka	
2003.	14. – 15. 6.	Baške Oštarije, Velebit	»Željezničar« Gospić	
2004.	14. – 16. 5.	Mali Lošinj	»Osoršćica«, Mali Lošinj	
2005.	15. 5.	Samoborsko gorje	»Japetić«, Samobor	Pohod »Tragom prvog izleta HPD-a«
2006.	17. – 18. 6.	Mrkvište, Velebit	»Zavižan«, Senj	Otvorenje kuće na Mrkvištu
2007.	5. – 6. 5.	Malačka, Kozjak	»Donja Kaštela«	
2008.	25. 5.	Belecgrad, Ivanščica	»Belecgrad«, Belec	
2009.	6. – 7. 6.	Žitnica – Japetić, Samoborsko gorje	»Jastrebarsko«	60 godina »Jastrebarskog«
2010.	29. – 30. 5.	Hahlić	»Obruč«, Rijeka	
2011.	6. – 8. 5.	Omiška Dinara	»Imber«, Omiš	

nizirala su ih naizmjenice društva iz Zagreba, Splita, Rijeke i Varaždina. Održano ih je 30, a točni podaci o prvih 20 sastanaka izneseni su u spomen-knjizi PD-a »Sljeme« iz Zagreba (1980, str. 29). Godišnji sletovi planinarskih društava željezničara bivše države održavali su se od 1961. do 1990., a organizirala su ih društva iz raznih dijelova Jugoslavije. PD »Željezničar« iz Zagreba bio im je domaćin 1964. (Paklenica), 1971. (Japetić) i 1982. (Kumrovec), a PD »Željezničar« iz Gospića 1985. (Baške Oštarije). Tablični pregled svih 30 susreta sastavio je Ljudevit (Luj) Staničić i objavio u spomen-knjizi HPD-a »Željezničar« Zagreb (2000., str. 38–39). Neki su od tih sletova gubili planinarsko obilježje jer se zbog prevelikog broja posjetilaca nisu mogli održavati u planini. Sletovi planinara poštara i željezničara, popularni u bivšoj državi, u novoj se nisu održali.

Za razliku od masovnog okupljanja na jednome mjestu, neki organizatori daju prednost pohodima. Začetak su im bili nekadašnji pohodi tragom neke partizanske jedinice, koji su zapravo služili za afirmaciju i dobivanje potpore. Nakon osamostaljenja Hrvatske motivacija za organiziranje pohoda najčešće je uvjetovana lokalnim mogućnostima i prilikama. Regionalni pohodi

SIME STRIKOMAN

Pohod na Dinaru organizira se svake godine

nisu tema ovoga članka i stoga ćemo samo nabrojati nekoliko onih koji su se najduže održali te se istaknuli brojnošću ili originalnošću. (tablica 6.)

Među planinarske manifestacije svakako valja ubrojiti planinarske izložbe. Neke se održavaju u povodu proslava, druge u obliku natječaja za najbolje fotografije. Iskustvo govori da brojnost posjetitelja više ovisi o lokaciji nego o kvaliteti izložaka. Tako je npr. neke izložbe priređene u

Tablica 6. Nekoliko tradicionalnih regionalnih pohoda

Pohod »Tragom prvog izleta HPD-a« održava se u pravilu svakih deset godina, ponekad uz tisuće posjetilaca, redovito uz angažiranje HPD-a »Japetić«.

Uspón 100 žena na vrh Mosora organizirao je HPD »Mosor« od 1974. do 1991. osamnaest puta po uzoru na uspon »100 žensk na Triglav«, u početku s nekoliko stotina žena, poslije nekoliko tisuća. Od 1998. do 2003. uspon je organiziran u skromnijem obliku.

Proljetni pohod »Papučki jaglaci« priređuje HPD »Sokolovac 1898.« iz Požege od 1983. za građanstvo i osobito za mladež (2010. održan je 28. put).

»Vincekov pohod« organizira od 1999. PD »Bundek« iz Murskog Središća po međimurskim brežuljcima (2011. održan je 13. pohod s više od 3000 sudionika).

Godišnji uspon na najviši vrh Hrvatske Dinaru od 1998. pod pokroviteljstvom HPS-a najčešće organizira PD »Sinjal 1831.« iz Kijeva, a u novije doba i PD »Dinara« iz Knina.

Pohod »Kolijevkom hrvatske državnosti« duž Kozjaka od Bijaća do Klisa organizira od 1992. svakog proljeća HPD »Ante Bedalov« iz Kaštel Kambelovca.

»Memorijal 26 smrznutih partizana« u bivšoj državi obično je imao oblik zimskog pohoda od Mrkoplja preko Matić-poljane do Jasenka. Do 1990. održan je 28 puta. Nakon raspada Jugoslavije nastavljen je pod nazivom Memorijal mira i 2010. održan je po 46. puta.

Godišnji obilazak »Podunavskog pješackog puta« od Aljmaša do Erduta priređuje PD »Zanatlija« iz Osijeka (2010. održan je 11. obilazak).

Memorijalni pohod »Učka 1943« organizira PD »Kamenjak« od 1983. sredinom rujna u spomen pripojenja Istre i Rijeke Hrvatskoj (2010. održan je 27. pohod).

Pohod HPD-a »Zagreb-Matica« po Goranskom planinarskom putu

Glavnoj pošti u Zagrebu vidjelo na desetke tisuća ljudi, a na »lošoj« lokaciji često je broj posjetitelja tek dvoznamenkast, na žalost organizatora koji su uložili velik trud i mnogo vremena.

Na kraju, posebno valja istaknuti priredbe u povodu uspješnih ekspedicija u visoka svjetska gorja, koje znaju privući golem broj posjetitelja. Takve priredbe imaju velik promidžbeni učinak za afirmaciju planinarstva, a usto su svojevrsna zadovoljština penjačima koji pri usponima nemaju publiku koja bi im odala priznanje. Kao primjer spomenut ćemo izvrsne priredbe u Koncertnoj dvorani »Lisinski« u Zagrebu nakon uspona na Everest, Ngozumba Kang i Cho Oyu te nakon Hrvatske ženske ekspedicije »Mount Everest« (režirao ih je Darko Berljak). Na prvoj od njih, pošto je dvorana bila popunjena do posljednjega mjesta, u nju je nagnulo još nekoliko stotina planinara i posjedalo na stubišta. Voditeljica Helga Vlahović pozvala ih je u ime uprave Dvorane neka izađu zbog sigurnosnih pravila, ali se nitko nije ni

pomaknuo. Potom je u ime planinara apelirala na upravu neka im ovaj put progleda kroz prste i bila nagrađena oduševljenim pljeskom publike.

Uspjeh takvih manifestacija najbolje će ilustrirati naslovi u medijima iz 1979. kojima i završavam ovaj prikaz: »Mount Everest okupio 3500 Zagrepčana« – »Planinari osvojili i 'Lisinskog'« – »Više od tisuću ljudi ostalo pred vratima« – »Je li dvorana 'Lisinski' ikad to doživjela?«

Dan hrvatskih planinara na Ivanščici (Belecgrad) 2008. godine

Zahvala. Zahvaljujem Radovanu Milčiću koji je ispravio rukopis i nadopunio tablice.

Najzapadnijim dijelom Ivanšćice

Branko Balaško, Stubičke Toplice

Kad nakon burnih godina istraživanja vlastitih mogućnosti na alpskim vrhovima jednoga dana neminovno dođe vrijeme smirenja, čovjek potraži radost u običnim sitnicama koje više nisu samo začini života, već sam život. A onda se iznenada, neplanirano, kako se to obično događa u životu, sve okrene naglavačke i počinješ život za koji nikada nisi ni pomislio da bi mogao biti tvoj. Meni se taj preokret dogodio 16. prosinca 2010., u predblagdanske dane, kada sam u požaru obiteljske kuće izgubio ne samo materijalne stvari, već i one bezbrojne sitnice koje čine život planinara. Izgorjeli su vodiči, stotine zemljovid-a, tisuće fotografija.

Sklon sam vjerovati da je uz pomoć vatre cijela priroda obnovljiva, pa tako, osim sjećanja, i sve drugo oko nas. A noge me vuku u prirodu, misli traže nove staze da bih očuvao psihičko i fizičko zdravlje. Nemam više planinarske opreme pa za

mene otpadaju velike ture u Alpama. Otpadaju i zahtjevnije ture po ostalom gorju pa planinarenje postaje svaka fizički malo zahtjevnija šetnja. Sada su mi dohvatljive samo ture po obližnjem gorju – Medvednici, Ivanšćici, Strahinjšćici...

Planinarski križni putovi

Posljednjih je nekoliko godina u Hrvatskoj uređeno više putova kojima je motiv vjerski turizam. U jesen 1987. skupina samoborskih planinara i vjernika organizirala je prvi pohod križnim putovima koji povezuju kapelice, crkve i raspela u Samoborskom gorju. Taj se pohod poslije pretvorio u niz planinarsko-hodočasničkih pohoda križnim putovima u Samoborskom i Žumberačkom gorju, Slavoniji, Podravini, Hrvatskom zagorju, a onda i po Medvednici. Na sličnim je motivima nastala i prva planinarska obilaznica s vjerskim sadržajima – »Zagrebački romarski put« HPD-a »Stanko Kempny«. U našim je planinama mnogo

Planinarska markacija i oznaka hodočasničkog puta na Ivanšćici

BRANKO BALASKO

križnih putova, od južnog Velebita i Hvara pa do Ivanšćice i Ravne gore, Pleternice i Požege...

Prigodom desete obljetnice proglašenja kardinala i zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca blaženikom, 2008. počelo se s uređivanjem trase novoga hodočasničkog puta – Stepinčeva puta. Put je osmislio dr. Edo Kušen iz Instituta za turizam Hrvatske, uz potporu Turističke zajednice općine Marija Bistrica. Projekt je ubrzo poprimio šire okvire, pa je tako Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije u suradnji s Javnim zavodom »Kozjanski park« kao vodećim partnerom te s RISO – Zavodom za razvoj in izboljšanje infrastrukture ter socijalnoga okolja, Razvojnomo agencijom Kozjansko, TZ općine Marija Bistrica, TZ grada Krapine, TZ Sjeverno zagorje, Javnom

ustanovom »Park prirode Medvednica« i gradom Sveti Ivan Zelina u sklopu programa prekogranične suradnje Slovenije i Hrvatske (2007. – 2013.) osmislila projekt pod nazivom »Marijanski hodočasnički put« čiji je cilj trasirati i urediti hodočasničke putove u Hrvatskoj i Sloveniji.

Do sada je u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske trasirano i označeno više od 400 kilometara hodočasničkih putova. Velik sam dio tih putova obišao radi snimanja GPS uređajem, odnosno radi izrade karte puta. O jednom dijelu tog puta, koji prolazi zapadnim dijelom Ivanšćice, riječ je u nastavku ovoga članka.

O tome hoće li Marijanski hodočasnički putovi imati svoje poklonike zasad je teško govoriti budući da su oni zapravo vrlo zahtjevni. Zbog

U zadnjih nekoliko godina u Hrvatskoj je uređeno više putova kojima je motiv vjerski turizam. U našim planinama danas zato imamo mnogo križnih putova, od južnog Velebita i Hvara pa do Ivanšćice i Ravne gore, Pleternice i Požege...

BRANKO BALAIŠKO

dužine, gotovo ih je nemoguće obići pješice, zbog konfiguracije terena vrlo teško biciklom, a zbog planinskih dionica nemoguće automobilom. Zapravo, da bi se lagodno obišla bilo koja dionica potrebno se kretati na sva tri načina, a u ovome trenutku ne vidim kako bi se to moglo izvesti. No, pojedini planinski dijelovi tih putova zasigurno će biti zanimljivi planinarima.

Ivanšćica – najviša gora Hrvatskog zagorja

U srednjemu se vijeku Ivanšćica zvala Očura, a danas se tako zove samo njezin najzapadniji ogranak. Gora je svoje današnje ime dobila po katoličkom redu ivanovcima, koji su na sjevernom podnožju imali svoje posjede i utvrđene samostane. Početkom 20. stoljeća počelo se u razgovornom jeziku iz imena gore gubiti slovo »š« i sve se češće čuje naziv Ivančica, ali je ispravan stari narodni oblik imena – Ivanšćica, slično kao i u imenima naselja Budinščina, Konjščina, Juranščina, koja se nalaze na južnim padinama gore.

Ivanšćica se nalazi u središtu Zagorja i glavno joj bilo dominira nad ograncima, kao i ostalim gorama na tome području. Pruža se u smjeru istok-zapad u dužini od 27 km. U najširem dijelu, između Belca i Ivanca, Ivanšćica je široka 9 km.

Jedna od brojnih kapelica na Stepinčevu putu

Golubovečka kotlina

Cijela je gora omeđena cestovnim krugom Budinščina – Selnica – Belec – Zlatar – Mače – Golubovec – Lepoglava – Ivanec – Novi Marof – Mađarevo – Budinščina. Za razliku od drugih zagorskih planina, od cestovnoga kruga samo jedan odvojak ulazi visoko u planinu i samo u istočnom, nižem dijelu, preko hrpta prelazi poprečna cesta. Najviši vrh visok je 1061 metar.

S južne strane valovi zagorskih brežuljaka i gorica blago se dižu do vrha planine. Ta isprepletanost većih i manjih brežuljaka daje južnoj padini veoma pitom i miran karakter. Sjeverna je padina strma i manje razgranata, pa ima izrazito planinska obilježja.

Glavne su planinarske vrijednosti Ivanščice, osim pet planinarskih kuća, cvjetni proplanci na hrptu te lijepi vidici i slikovite srednjovjekovne gradine na obroncima (Loborgrad, Oštrcgrad, Belecgrad, Milengrad, Grebengrad, Pusta Bela, Gradina u Konjščini). Već 1893. podigli su planinari iz Ivanca drvenu piramidu na vrhu Ivanščice, te pokraj nje uredili sklonište i markirali prvu prilaznu stazu. Tijekom godina na Ivanščici je uređena i markirana prava mreža putova pa svaki planinar može pronaći sebi primjerenu trasu za hodanje. Na žalost, mnogi od tih putova nisu dobro označeni, pa je potreban povećan oprez.

Od Lobora i Starog Golubovca na Ivanščicu

Od cijeloga Stepinčeva puta posebno preporučujem dionicu od Staroga Golubovca preko Ivanščice do Lepoglave. Trasa u tom dijelu nije isuviše zahtjevna, prolazi vrlo slikovitim dijelom Hrvatskog zagorja i po svojim obilježjima može biti itekako zanimljiva planinarima.

Preporučujem da se na tu turu krene iz Lobora. To je mjesto planinarskim sladokusicima dobro poznato kao ishodište za uspon do planinarske kuće Majer, Oštrcgrada i dalje na vrh Ivanščice. U Loboru svakako treba posjetiti crkvu Majke Božje Gorske, koja je prva ljudskom rukom oblikovana vizura što se otvara kada se s južne strane dolazi u to lijepo zagorsko mjesto. Brežuljak nazvan Gora, na kojem je sagrađena crkva, bio je mjesto na kojem se živjelo još u pretpovijesno doba. Tada je na njemu sagrađena utvrda iz koje se kontrolirala cestovna komunikacija što je prolazila kroz uzak klanac ispod brežuljka. U podnožju Gore, u crnogoričnoj šumi parka Zazidja, stoji zavjetna kapelica sv. Antuna, a na trgu u središtu Lobora župna crkva sv. Ane. Bogatu prošlost Lobora upotpunjuju stare utvrde Loborgrad te Pusti Lobor i Oštrcgrad, koje su danas samo razvaline.

Oznake hodočasničkog puta vode nas iz središta Lobora kroz uzak klanac, cestom uz potok Rieka, pored zgrada filterskih polja zagorskog vodovoda. Odavde od šezdesetih godina prošloga stoljeća pitku vodu dobiva velik dio Krapinsko-zagorske županije. Put vodi desno u klanac, uz potok, do razvalina Pustog Lobora, a mi nastavljamo lijevo cestom prema Starom Golubovcu.

Stari Golubovec je maleno, i danas gotovo zaboravljeno naselje, priljubljeno uza strme padine Ivanščice. Ne tako davno, to je naselje bilo vrlo živo jer se u vrijeme nagle industrijalizacije, s porastom potrebe za ugljenom, u ovdašnjim rudnicima naveliko kopao ugljen. Dolazili su ovamo zastupnici svjetskih poduzeća iz Budimpešte, Beča, Londona, Pariza i drugih europskih metropola, a siromašni seljaci iz najbližih sela ostavili su plug i motiku i pošli u prva okna novog rudnika. U to vrijeme počela je nova povijest Golubovca, povijest ispunjena radom i nadom. Rudarsko okno u Starom Golubovcu bilo je glavni ulaz u jame, ali podatak o tome kada su i na kojem mjestu zabodeni prvi rudarski pijuci danas je nepoznat. Sačuvale su se samo priče, prenošene s koljena na koljeno. Dakako, u takvim pričanjima mnogo je toga zaboravljeno, ali vjerojatno – što je svojstveno ljudskoj prirodi – i pridodano.

Stari mještani tako govore da je još u drugoj polovici 18. stoljeća golubovečka dolina bila prekrivena šumom koja se spuštala od vrhova Ivanščice i ispunjavala dolinu čitavom dužinom.

U središtu današnjeg Novog Golubovca stajala je nekad samo lugarska kućica. Danas je to novo naselje i općinsko sjedište, ali još uvijek mjesto »na kraju svijeta« jer željeznička pruga izgrađena 1890., koja vodi od Varaždina do Golubovca i koja se koristila za prijevoz iskopanoga ugljena, ovdje neshvatljivo završava iako je već zaobišla »zid« Ivanščice i mogla se nesmetano produžiti zlatarskom dolinom.

Ugljenokopi su odavno zatvoreni pa staro rudarsko naselje životari poput izbljedjele slikovnice u koju još vrijedi zaviriti i pogledati slike na kojima se vidi kako se nekad živjelo, kako su rudarili naši stari, a kako to mi radimo – jer taj je kraj i danas na neki način rudarska kolonija, samo što se umjesto ugljena u obližnjem kamenolomu Očura eksploatira kamen. Multinacionalna kompanija Holcim dobila je koncesiju za rušenje najzapadnijeg dijela Ivanščice do 2018. pa se slika toga područja svakim danom mijenja, rekao bih na gore.

U tome dijelu Ivanščice postoji nekoliko planinarskih staza, ali je zbog njihova neodržavanja, onima koji ne poznaju kraj, kretanje gotovo nemoguće. No, dobra je okolnost što je ovdje Marijanski hodočasnički put dobro označen i omogućuje razmjerno jednostavan prelazak preko Ivanščice na drugu stranu, prema Lepoglavi. Ustvari, nove oznake prate najstariji poznati put preko Ivanščice – zna se da se koristio još za vrijeme pavlina, kad nije postojala sadašnja cesta kroz klanac Očure.

Preko Ivanščice do Lepoglave

Ako se odlučite za pješačku turu klancem Očure najbolje je da automobil ostavite pored dobro uočljive ploče »Stepinčev put«, tritotinjak metara prije nove kapelice na cesti prema Golubovcu. Staza vodi u polje, prelazi preko potoka, a potom se počinje lagano uspinjati uz šumu crnog bora. Preko polja, pokraj trošne kapelice, poljskim se putem stiže u najviše dijelove Staroga Golubovca i naselja Gornji Laboš. Put se tu pored kuća lagano uvlači u šume Ivanščice.

Hodanje smo započeli na visini od 360 metara, no put ubrzo postaje prilično strm i uspinje se na prijevoj visok 630 m. Cijelim dužinom vodi šumom, pa osim u donjem dijelu, ne pruža gotovo nikakva vidika. Unatoč strmini, zbog šumskog je hlada itekako pogodan za ljetne uspone. Na putu je nekoliko raskrižja, ali zahvaljujući postavljenim oznakama nema poteškoća s orijentacijom.

Na drugoj, sjevernoj strani Ivanščice, put vodi lijepom bukovom šumom, a u dolinu se spušta položenijim padinama. I tu postoji nekoliko raskrižja, među kojima je možda najzanimljivije ono na 480 m, gdje lijevi odvojak vodi prema zaravni sa zgradama poluotvorenog odjela kaznionice u Lepoglavi i dalje do nekadašnjih livada Velike Košenine. Oštro desno skretanje dovede vas nakon stotinjak metara do Maksova vrela, izvora pitke vode, i sljedećega križanja od kojega desni odvojak vodi preko zapuštena kamenoloma Vudelje do male kamene zaravni i lijepog vidikovca Vilinske špice pa dalje prema vrhu Ivanščice (15 km zahtjevnog hodanja). Ovdje nas ne treba zbuniti ploča s upozorenjem o zabrani kretanja u području poluotvorenog odjela kaznionice. Tim dijelom prolazi niz putova i planinarskih staza, pa i 13 kilometara duga kružna planinsko-rekreativna i biciklistička staza.

Malo niže zanimljivo je pogledati i crpilište jednog od najstarijih vodovoda ovoga kraja, uređeno 1903. Odatle nas put pokraj Bračkove pećine vodi blago silazno prema vinogradima iznad Lepoglave, da bismo naposljertku asfaltnom cestom sišli u kotlinu i mjesto Šumec na rubnom dijelu Lepoglave.

Put od Staroga Golubovca do Lepoglave dug je 7,3 km i može se prijeći za dva sata lagana hoda pa ima dovoljno vremena i za usputna skretanja i uspone na obližnje vrhove, koji gledani iz doline,

magično privlače planinarsko oko, premda im visina ne premašuje 727 m. Dovoljno je vremena i za povratak istim putem do polazne točke, ali treba odvojiti i nešto vremena za razgledavanje zanimljivosti u Lepoglavi.

Iako je danas najpoznatija po kaznionici, Lepoglava je ponajprije grad znanosti, umjetnosti i kulture. Lepoglava se prvi put spominje 1399., a već 1674. ovdašnji su pavlini dobili dozvolu za dodjelu doktorata pa je Lepoglava time zapravo bila prvo hrvatsko sveučilište. Nova era u razvoju mjesta započela je 1854. kada je samostan pretvoren u kaznionicu. Zgrada kaznionice zvjezdastoga oblika izgrađena je 1914. i bila je u ono doba vrhunski europski domet zatvorske arhitekture. No, više od arhitekture ovi su zatvori krojili ljudske sudbine i tu su svoj križni put, uz mnoga neznana imena, prošli Josip Broz, Moša Pijade, Rodoljub Čolaković, Šime Đodan, Alojzije Stepinac, Dražen Budiša, Hrvoje Šošić, Marko Veselica, Franjo Tuđman...

Ljepši dio povijesti ovoga kraja vezan je pak uz čudesnu čipku, čaroliju konca za koju se vjeruje da su je prije više stoljeća u Hrvatsku donijeli pavlini. Čipkarsko umijeće postupno je prihvaćeno među seoskim stanovništvom i postalo je dijelom tradicije. Tu su i nalazište poludragoga kamena ahata, barokni biser crkva sv. Marije, etno kuća i zagorska klijet.

Uz pomoć vatre, cijela se priroda obnavlja. Možda ću i ja jednoga dana u šetnji gorama Hrvatskoga zagorja ponovno naći put do najviših alpskih vrhova. Zašto ne vjerovati u to?

BRANKO BALAŠKO

Poluotvoreni dio lepoglavске kaznionice

Kroz južne stijene Biokova

Ivica Rakić, Makarska

6. Ekstremova zimska tura

Početkom veljače SAK Ekstrem iz Makarske izveo je po šesti put svoju zimsku turu - akciju po kojoj je prepoznatljiv u cijeloj Hrvatskoj. Riječ je o zahtjevnom zimskom pohodu više desetaka penjača iz različitih krajeva Hrvatske na Biokovo.

Razmišljanja članova SAK-a Ekstrem u odabiru trase ovogodišnjeg pohoda vrlo su se brzo ujedinile oko zamisli Vibora Sumića da se izvede uspon kroz jugozapadnu stijenu Biokova – od Velikog Brda, uz Ploče, preko špilje Krjava pa uz zanimljiv kameni skok na dugu prečnicu prema velikom žlijebu i kroz njegov gornji dio na primorski greben blizu Vilinog doca. Od tamo, s visine od oko 1300

metara, zamišljen je nastavak uspona preko vršne visoravni prema Lokvi i grebenom prema vrhu Sv. Jure (1762 m).

Objavljeni plan i trasa ture na web stranicama www.ekstrem.hr izazvali su veliku pozornost i već treći dan predviđena brojka od 50-ak sudionika bila je nadmašena te smo morali obustaviti daljnje prijave. Javile su se ekipe iz Križevaca, Koprivnice, Ludbrega, Čakovca, Đurđevca, Varaždina, Zagreba, Šibenika, Splita i Dugog Rata.

Dragi prijatelji iz svih krajeva Hrvatske

U petak 4. veljače tura je započela okupljanjem prijavljenih penjača u Makarskoj.

Na ulazu u priječnicu nužno je strpljenje

Dogovara se ad hoc gdje će tko noćiti, a većina odlazi u Tučepce k Draganu. Jedna se ekipa iz Zagreba javlja s autoceste prema Splitu i pita gdje je tulum. Zatečen na trenutak zamalo sam prema njihovoj ideji započeo s organiziranjem takvog susreta, ali su mi sekundu poslije pred očima preletjela moguća snena lica na usponu, te sam ipak odustao.

U subotu ujutro oko autobusnog kolodvora izranjaju poznata planinarska lica, ali i neka nova, znatizeljnog pogleda, svi spremni i odlučni poći u veliku pustolovinu. U Velikom Brdu, kamo smo svi parkirali četverokotače, napokon se rješavamo civilizacije i konačno ulazimo u jednu od najfascinantijskih stijena na cijelom Sredozemlju. Stijena Biokova strmo se uzdiže na visinu od oko 1300-1400 metara. Upravo ta kamena barijera istinski zadivljuje sve turiste i putnike namjernike koji dolaze na Makarsku rivijeru, izazivajući

svojom grandioznošću divljenje, ali i strahopoštovanje.

Kolona od 51 penjača od početka se drži na okupu, tek se čuje blagi žamor razgovora i veselo dobacivanje među sudionicima koji se nisu vidjeli godinu dana. Među članovima »Ekstrema« prisutna je i dodatna neizvjesnost jer želimo biti dobri domaćini. Srećom, dobro smo se pripremili za ovakav uspon, vrlo detaljno razradili svaki dio trase, ranije opremili smjer svim potrebnim osiguranjima i time umanjili mogućnost većih nevolja.

Prije nego što smo ušli u kuloar, pod Ploče, gdje nas čekaju sajle, zastajemo, hvatamo dah i opremamo se pojasima i kacigama, koji su obavezni dio opreme pri ovakvim usponima. Već nakon nešto više od sat vremena hoda nalazimo se pred prvim užetima koja nas vode kroz strmu stijenu. Tko se do tada nije razbudio, to mu je zasigurno širom otvorilo oči.

lako ježak i naporan, uspon je izmamio osmijehe na naša lica

Na uskom strmom grebenu na 1000 metara iznad Velikog Brda

Polako se približavamo srednjem dijelu kuloara koji je najopasniji jer su tu kameni odroni vrlo česti. Sve što se odlomi i zakotrlja iznad nas mora proći tim središnjim dijelom. Ne možemo izbjeći taj dio jer moramo izaći na drugu stranu kuloara, pod jamu Krjava II. Jedan iza drugoga penjemo se tim strmim pločama, držeći se pritom provučenih sajli, a nad našim glavama izdižu se tamne biokovske stijene s brojnim prevjesnim izbojima, u čijim se slojevima lako čita geološka prošlost Biokova koja seže milijunima godina unatrag, sve do razdoblja jure i krede. Ali, kome je sada do povijesti, sva je pažnja usmjerena na napredovanje kroz sivi vapnenac pred nama i na svaki novi korak.

Blaga priječnica izvodi nas na širu i ravniju policu. Kratko zastajemo, osvrnuvši se na provaliju pod našim nogama, i na kamene skokove koje smo prošli i koji su ostavili prve znakove umora. Saznanje da je to tek prvi dio, na što Ante više puta svesrdno upozorava, nije nikome baš

najdraža informacija. Ipak, na svim se licima iščitava odlučnost, volja i potrebna ozbiljnost. Neka pozitivna energija od samog je starta prisutna među cijelim društvom.

Nastavljamo nešto širom policom prema špilji Krjava I, gdje se nagrađujemo prvim većim odmorom. Unutrašnjost špilje razgledavamo s ulaza, a samo nemirni duh naše Kristine odvodi jedan dio naše ženske posade u hladni prostor, na brzinsko istraživanje unutrašnjosti.

Otoci kao na dlanu

Polica kojom se krećemo uspjela je othraniti nešto stabala bukve, hrasta, graba, smriča i niskog raslinja koje tvori uski zeleni pojas usred sivih stijena. Sva ta vegetacija odvrća pogled od dubokih strmih litica pod nama i čini korake čvršćim i bržim. Prolazimo preko sipara, koji je u gornjem dijelu već obrastao šumom i ulazimo u novi strmi dio stijene. Put nas vodi preko nekoliko strmih dionica na visoku priječnicu.

Na tom dijelu puta kolona se prilično rastegnula pa pred završnim skokom zastajemo i sakupljamo se u grupu. Brzo se skidaju ruksaci i svatko pronalazi svoj pravi način odmora. Većina vadi čokoladice, Bruno nudi tablete magnezija, gledam Dominiku kako je pronašla jednu malu travnatu zaravan i udobno se zavalila. Jerko i Matilda su pred izazovom brojnih fotoaparata, snimaju slike za uspomenu. Miljenko, negdje iznad nas, po starom običaju traži mjesto za dobru fotografiju ili jednostavno, nemajući mira, vrluda uskim policama. Gospođa Sonja nas časti vrlo lijepom metaforom kako su joj, ljepota i užitak na ovoj turi, donijeli krila. Nasuprot nas, na Ercegovoj gradini vije se hrvatska zastava. Pogled preko gradine seže prema Bračkom kanalu. Otoci Brač, Hvar, Korčula, poluotok Pelješac s tog se mjesta vide kao na dlanu.

Od ovog mjesta gdje smo stali, pa sve do izlaza, provučeni su i spitovima povezani konopi koji vode kroz stijenu kako bi svaki pokret bio još sigurniji i mirniji. Spitove su postavili članovi Ekstrema tijekom prethodnih desetak dana - radi sigurnosti razvučeno je više od 300 metara osiguravajućih užeta.

Poslije te prve okomice čeka nas uska priječnica i dosta nezgodan prijelaz, širok tek tridesetak centimetara, u izlazni dio kuloara. Svi vrlo oprezno i mirno, skoro opušteno, prolaze uz rub provalije koja završava više stotina metara pod nama.

Ipak se na izlasku osjeća veliko olakšanje. Nakon više od četiri sata penjanja, svi se pomalo raspremaju, skidaju pojaseve i kacige da bi zatim polijegali po travnatoj zaravni bez snijega koja je na samom izlazu. Sve je opuštenije jer znamo da je prošao opasniji dio puta. Sada se iz ruksaka vadi i nešto ozbiljnija hrana, a i piće. Ugodno je vidjeti puno ženskih osmijeha, kojih je na ovoj turi najviše do sada. Djevojke su se odlično nosile sa stijenom. Uz Kristinu, Martinu, Vedranu, Dominiku tu su Matilda, Marija, Ana, Sonja, Andrea, opet Ana, Sunčica i Dragica.

Svi uživaju u odmoru okupani suncem i teško mi je reći da je vrijeme za pokret,

jer najradije bismo svi ostali tu, ispruženi u travi. Ali još je dug put do Sv. Jure. Pred nama je snijeg, no ne stvara nam veće teškoće jer je već prilično okopnjo. Na tim bijelim padinama kojima se krećemo strše stabilnije lincure, ljekovite i zakonom zaštićene biljke. Taj vršni dio Biokova obiluje brojnim vrstama ljekovitih i endemskih vrsta.

Dug je put do vrha Biokova

Umjerenim tempom stižemo i do planinarske kuće »Slobodan Ravlić« na Lokvi. Uzimamo na brzinu još malo vode i dižemo se na zapadni greben koji nas vodi prema vrhu Sv. Jure. Pri planiranju ture odabrali

Svake godine Ekstremova zimska tura privlači sve više sudionika

Napredovanje
grebenom
Biokova
prema
Svetom
Juri

smo taj greben ponajviše zato što se s njega može doživjeti sva ljepota i širina biokovske visoravni, ali i zato što se s njega, u ovim poslijepodnevnim satima sa suncem na zapadu, otvara nezaboravan pogled na bajkovit krajolik. Sve je oko nas premreženo dubokim sjenovitim vrtacama na čijim teško pristupačnim padinama rastu stare, stoljetne bukove šume. One strmo završavaju u tamnim dubinama, gdje se čuvaju još mnoga neotkrivena blaga Biokova, mnoge jame, fantastični rasjedi i crna grotla.

Ne želim ubrzavati korak, u stvari htio bih svakom ponaosob skrenuti pažnju na taj nevjerojatan trenutak, potaknuti svakoga da uživa u uzvišenom prizoru kojeg samo priroda može izazvati, trenutku kada se zaboravi svaka veza s onim što nosimo iz civilizacije. Svakome tko znade uživati u takvim trenucima, ushit brzo ovlada svim osjetilima, kao da smo odjednom podignuti u neku višu sferu postojanja, doslovno povlašteni što smo tu.

I dok sunce žuri prema Braču, mi idemo suprotnim smjerom ususret Sv. Juri. Oko četiri popodne stižemo do planinarske kuće »Pod Sv. Jurom«. Ozren i njegova ekipa od jutra vrijedno rade da nas što ljepše dočekaju. Odmah nude čaj, a potom i topli grah za ručak.

Nezaboravna večer i rastanak

Vrlo ukusan ručak, ali i popriličan umor, pomalo nas omamljuju, ali samo nakratko. Čim je zašlo sunce, u bačvi pred kućom smo zapalili vatru, a kako je večer bila vedra imali smo priliku uživati u nebu osutom zvijezdama. Stapamo se sa zvjezdanim nebom. Sav svemir nad nama, koliko god bio velik, učinio nam se bliži, bliskiji, a i mi među sobom stvaramo neraskidive veze i prijateljstva koja se potvrđuju već godinama. Toni, Vule i Slavo, »tri tenora«, zapjevali su uglas, a brzo su im se pridružili i ostali. Uživamo u pjesmi, uz vatru, do dugo u noć.

Sljedeći dan se vraćamo novim smjerom, preko Babine vrklje pod Štropac, pa zatim na dugi sipar koji se spušta u područje iznad Velikog Brda. Svaki put je nezaboravan doživljaj ploviti udružen s tim sitnim kamenčićima koji nas, kad ih prođemo, još prate i jure za nama. Oni se tu talože već više od milijun godina, i svaki od njih došao je od nekuda odozgo i svojom prisutnošću priča o dugoj povijesti planine.

U Velikom Brdu ponovo se sakupljamo, a uz prigodni domjenak gledamo video projekciju materijala snimljenog na turi, sa spoznajom da je blizu rastanak. Sva sreća da Ekstremova zimska tura ide dalje - vidimo se dogodine!

Skorpovac opet živi!

Primjeri suživota planinara i gorštaka

prof. dr. Željko Poljak, Zagreb

S korpovac – seoce od desetak kuća duboko u zabiti srednjeg Velebita – živjelo je jedva tristo godina. Njegova posljednja stanovnica iselila se 1977. godine i ruševne je kuće ubrzo obraslo trnje i kopriva. Seoce je nastalo kad su nakon istjerivanja Osmanlija Bunjevci ponovno naselili opustjelo velebitsko Podgorje i nastavili sa svojim nekadašnjim polunomadskim načinom života, ljetnim izdigom blaga u planinu. U visinskim su dolcima uredili skromne ljetne katune izgrađivši ih od suhozida i nekoliko dasaka, a jedan od takvih bio je i Skorpovac (960 m). S vremenom su se Podgorci toliko namnožili da im je postalo pretijesno na ono malo škrte zemlje u ljutome podgorskom kršu pa je katun Skorpovac postao stalno naselje.

Na tom visinskom, neplodnom i bezvodnom krasu živjelo se vrlo teško. Obradivala se svaka stopa zemlje među škrapama, ovce se moralo danonoćno braniti od vukova, a kako je natalitet bio vrlo visok, često se moralo u svijet trbuhom za kruhom da se nahrane djeca. Kad je prije nekih osamdesetak godina zavladao glad, djecu se spašavalo od smrti dobrotvornim akcijama tako što su je Slavonci primali na ljetovanje.

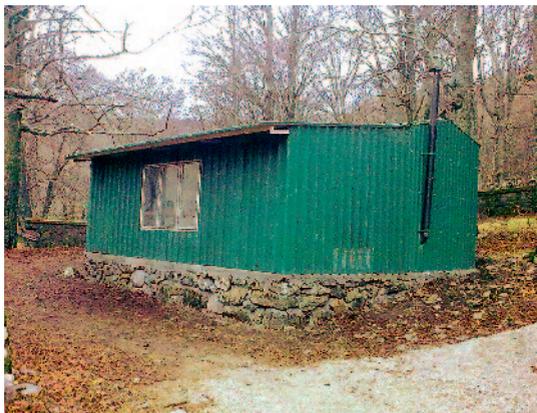
U to najgore doba izgradnja Premužičeve staze upravo kroz Skorpovac (1932. – 1933.) bila je spas za neke obitelji jer su mještani, vični obradi kamena, mogli nešto zaraditi u blizini vlastite kuće. Tada je tik uza stazu sagrađena i oveća seoska cisterna s nakapnicom, kako bi se čistom vodom barem donekle smanjio strahovit pomor dojenčadi u toj zabiti gdje se voda dobivala rastapanjem snijega iz jama, kamo nikad nije stigla električna i od koje su najbliža škola i cesta bile udaljene najmanje tri sata hoda kroz teško prohodne vrleti. Izgradnjom Premužičeve staze Skorpovac ulazi u povijest hrvatskog planinarstva.

Nakon nesretnoga ljetnog alpinističkog tečaja održanog na Durmitoru 1949., na kojem je pogi-

nuo instruktor – tri tečajca, koje ta tragedija nije odvrtila od planinarstva, odlučila su proći Premužičevom stazom od Baških Oštarija do Zavižana. Slučajno nam je došla u ruke, i oduševila nas, izvrsna brošura Slavka Šagovca pod naslovom »Opis označenih puteva po Velebitu« koju je 1939. izdao HPD. Pothvat je bio prava pustolovina jer su u to poslijeratno doba sve planinarske kuće bile u ruševinama, a po Velebitu su se skrivali četnički i ustaški bjegunci, koji nisu imali mnogo razumijevanja za planinarstvo. I tako su se navečer 9. listopada 1949. u Skorpovcu pojavili student povijesti umjetnosti Zlatko Kauzlarić, student šumarstva Bogomir Mihelčić (sljedeće godine prvi predsjednik PDS-a »Velebit«) i pisac ovih redaka.

Kad smo ušli u selo, najprije je zavladao strah, no vidjevši da nismo naoružani, svi su se mještani začas skupili oko nas, a kad su još k tome čuli da smo Hrvati iz Zagreba, istoga su nam trenutka sva njihova vrata bila otvorena. Nezaboravna je bila njihova gostoljubivost, no vrhunac svega bili su ležajevi preko kojih su nam prostrli novu novcatu posteljinu. Mile Vrban izvadio ju je iz drvenih škrinja gdje je kao miraz čekala na udaju njegovih kćeri. Možda je takvoj gostoljubivosti donekle pridonijela i nestašica ženika u toj zabiti, jer je u selu bilo puno udavača, a mi smo očigledno bili potencijalni kandidati. Naime, u Skorpovcu i okolini nigdje momka za ženidbu jer je većina mladih Vrbana – to je u Skorpovcu bilo najčešće prezime – nestala u viorima Drugoga svjetskog rata, najviše na zloglasnome križnom putu jer su se borili na »pogrešnoj strani«.

Prije spavanja dugo smo slušali priče iz njihova teškog života. Nisu krili simpatiju ni za spomenute poginule rođake, pa ni za svog prezimenjaka ustaškog bojnika Antu Vrbana, koji se u logoru Jasenovcu nije žacao srpske krvi: »Iskoristio je priliku da se osveti za žandarska kundačenja i ubijanja što smo ih morali trpjeti za vrijeme

Planinarsko sklonište »Skorpovac«

kraljevske strahovlade.« (Vrban je 1947. uhvaćen na Papuku i pogubljen kao ratni zločinac.)

Sutradan smo nastavili put, nakon dva dana sišli u Sveti Juraj, otpješačili cestom devet kilometara u Senj, tu se ukrkali na brod za Rijeku i vlakom se vratili u Zagreb. Kod kuće smo još danima trijebili uši što smo ih stekli noćenjem u nekom praznom katunu na Mirevu. Tako se u ono doba planinarilo po Velebitu! No Velebit nas je ipak toliko očarao da smo studentskom društvu koje smo osnovali u Zagrebu tri mjeseca nakon tog izleta dali ime Velebit.

Usput, nekoliko riječi o imenu Skorpovac. Među planinarima u Zagrebu postojala je dvojba: potječe li ono od riječi skorup (Skorupovac) ili od škorpion (Škorpovac). Mi smo s puta donijeli autentično objašnjenje: Skorpovac i nikako drugačije. Ime je nastalo od skorupa, najvrednijeg proizvoda stočarskih katuna; to je ono što se uhvati na površini ohlađenoga kuhanog mlijeka. No u govoru mještana glas »u« posve se izgubio.

Dva desetljeća poslije – 1969. godine – eto me ponovno u Skorpovcu! Planiram Velebitski planinarski put, a u Skorpovcu se neminovno mora osigurati planinarsko sklonište jer se naselje nalazi točno na pola puta od Velikog Alana do Baških Oštarija.

Stari me Vrban nije prepoznao, a jedna od njegovih udavača već je postala baka. Dakle, ipak je škrinja s mirazom poslužila svojoj svrsi. I opet su svi bili vrlo susretljivi: »Drag nam je svatko tko voli naš Velebit!«. Dogovorili smo se da Vrban, za skroman honorar, isprazni jednu štalu (!) i očisti je, tako da smo u nju mogli smjestiti šest ležajeva. Vrlo primitivno sklonište, ali »bolje išta nego ništa«.

I opet smo slušali žalbe, ovaj put na strahovladu komunističke milicije, o Skorpovčanima koji su prebijeni završili u zatvoru jer su pjevali hrvatsku himnu »Lijepa naša«. U povjerenju smo doznali da neki nisu bili baš posve nevini; previše su bili susretljivi prema ilegalcima koji su htjeli rušiti Jugoslaviju i krili se u velebitskim bespućima. Što zbog strahovlade, što zbog gospodarskih neprilika, Skorpovčani su se počeli raseljavati. Godine 1977. i posljednja se stanovnica spustila u Podgorje – bila je to Ika Vrban. Selo je ubrzo bilo u ruševinama i na VPP-u smo morali osigurati novo prenoćište. Pokušali smo s Pejakušom, Radlovcem i Mliništem, ali nisu to bila sretna rješenja jer se do njih s Premužičeve staze trebalo duboko spuštati i tako gubiti na visini.

Trideset i sedam godina poslije, 24. kolovoza 2006., ponovno sam se našao na Skorpovcu. Stigao sam s tajnikom Hrvatskoga planinarskog saveza Darkom Berljakom novom šumskom cestom, probijenom 2002. godine. Planinari takve ceste iz principa proklinju »jer ugrožavaju prirodu«, ali se njima ipak rado služe. Nova cesta prolazi tik uza seosku cisternu, koja je prilično derutna, a i sve su kuće u Skorpovcu propale tako da djeluju upravo sablasno.

– Tajniče, zar ova cesta nije kao stvorena da se njome dopremi građa za novo sklonište u Skorpovcu?

– Hm, hm, – po svom običaju zamišljeno odvrati tajnik, iako sam po izrazu lica vidio da mu se prijedlog sviđa.

Da ne duljim, 61 godinu nakon moga prvog posjeta Skorpovcu – koncem 2010. – kod cisterne je podignuto novo sklonište. Doduše, jednostavne je građe, montažni kontejner s dvije prostorije, no nakon obnavljanja cisterne bit će idealno prenoćište na pola puta od Alana do Oštarija. Uredilo ga je novoosnovano planinarsko društvo »Sveti Šimun« iz Markuševca u Zagrebu i spavaonicu opskrbilo s desetak ležaja. Članovi Društva planiraju uređenje kuhinje i obnovu seoske cisterne. Svaka im čast, a i Darku Berljaku, jer skloništa ne bi bilo bez sudjelovanja Saveza. Osim skloništa, u susjedstvu se već obnavlja nekoliko ruševnih kuća. Nostalgija za rodnim krajem ponukala je raseljene Skorpovčane da u starome kraju uređuju kuće za odmor.

Skorpovac opet živi!

Glavni odbor HPS-a

Zapisnik sjednice održane 26. veljače 2011. u Domu HPS-a

Nazočni članovi Glavnog odbora: H. Kraljević (predsjednik HPS-a), T. Čanić (dopredsjednik HPS-a), V. Novak, D. Butala, F. Novosel, R. Macan, G. Gabrić, I. Hapač, B. Margitić (članovi Izvršnog odbora), V. Sor (član IO i pročelnik Komisije za školovanje), J. Kosović, A. Marović, A. Čaplar, B. Šeparović, A. Bakšić, D. Luš, V. Horvat, K. Bartaković, D. Lovreček, B. Aleraj i Ž. Adamek (pročelnici ili njihovi zamjenici komisija za planinarske putove, športsko penjanje, promidžbu i izdavaštvo, planinarsko skijanje, speleologiju, vodiče, priznanja, gospodarstvo, suradnju s upravama zaštićenih planinskih područja, povijest planinarstva te kadrovsku, statutarnu i normativnu djelatnost), D. Berljak (Hrvatska gorska služba spašavanja), M. Antolos (PS Šibensko-kninske županije), O. Tosenberger (Slavonski planinarski savez), B. Kušen (PS Varaždinske županije), Ž. Gobec (Planinarski savez Zagreba), I. Nađ (PS Vukovarsko-srijemske županije), A. Benković (PS Ličko-senjske županije), M. Perković (PS Dubrovačko-neretvanske županije), J. Ferček (PS Krapinsko-zagorske županije) i V. Rojnić (Istarski planinarski savez); ukupno 31 član Glavnog odbora HPS-a.

Nakon otvaranja sjednice H. Kraljević, predsjednik HPS-a, zamolio je članove Glavnog odbora da se minutom šutnje sjete umrlih planinara od prošle sjednice do danas. Zatim je predložio dnevni red od 12 točaka poslan u pozivu na sjednicu, koji je jednoglasno prihvaćen. Jednoglasno je prihvaćen i prijedlog sastava verifikacijske komisije (B. Kušen, B. Šeparović, V. Sor), zapisničara (D. Berljak) i ovjerovitelja zapisnika (H. Kraljević i I. Hapač).

1. Verifikacija članova Glavnog odbora prema članku 26. Statuta HPS-a. Verifikacijska komisija prema predanim evidencijskim listićima ustanovila je da je na sjednici nazočan 31 od ukupno 40 članova Glavnog odbora HPS-a. Potreban kvorum od najmanje 21 nazočnih postoji, jer je za donošenje pravovaljanih odluka potrebno 16 glasova. Izvještaj Verifikacijske komisije jednoglasno je prihvaćen.

2. Donošenje Poslovnika o radu Glavnog odbora HPS-a. Poslovnik o radu Glavnog odbora HPS-a prihvaćen je jednoglasno bez rasprave.

3. Imenovanje pročelnika i zamjenika komisija HPS-a. Bez rasprave jednoglasno su imenovani pročelnici i zamjenici (navedeni u zgradama) u stručnim i organizacijskim komisijama HPS-a: Športsko penjanje: Anamaria Marović (Siniša Hrestak); Priznanja: Vladimir Horvat (Nikolaj Levičnik); Vodiči: Dražen Lovre-

ček (Mladen Mužinić); Gospodarstvo: Božidar Krznarić (Krešimir Bartaković); Speleologija: Dalibor Paar (Ante Sušić); Planinarsko skijanje: Branko Šeparović (Mario Rodeš); Povijest planinarstva: Borislav Aleraj (Martin Užarević); Zaštita prirode: Slavko Ferina (Miljenko Habrle); Alpiniizam: Vedrana Simičević (Damir Pavelić); Planinarski putovi: Jasna Kosović (Tomislav Pavlin); Školovanje: Vladimir Sor (Darko Domišljanović); Promidžba i izdavaštvo: Alan Čaplar (Branko Meštrić); Statutarna, normativna i kadrovska: Goran Škugor (Žarko Adamek); Suradnja s upravama zaštićenih planinskih područja: Tatjana Vujnović (Miro Mesić) i Planinarski pohodi, visokogorski usponi i daleka putovanja: Željko Žarak (Tomislav Marković).

Članovima Glavnog odbora predstavljena je Tatjana Vujnović, nova pročelnica Komisije za suradnju s upravama zaštićenih planinskih područja, a Darku Lušu, dosadašnjem pročelniku Komisije za vodiče, izrečena je zahvala za dugogodišnji rad na toj funkciji i predan prigodan poklon.

4. Izvještaj o radu Hrvatskog planinarskog saveza u 2010. g. Opširan izvještaj o radu HPS-a objavljen je u «Hrvatskom planinaru» br. 1/2011., a dodatna pojašnjenja dao je D. Berljak, glavni tajnik HPS-a. Prošla godina zaključena je s najvećim brojem registriranih članica od osnutka do danas. Ukupno ih je bilo 285, od toga 245 su planinarska društva i klubovi, 13 županijski i gradski planinarski savezi, 6 stanica vodiča te Hrvat-

ska gorska služba spašavanja i njenih 20 stanica. Ukupan broj članova na kraju 2010. godine iznosio je 27.244, od toga 15.170 seniora i 11.544 mladeži i umirovljenika, što je porast od 6 % prema broju članova u 2009. godini. Društva s najvećim brojevima članova bila su: Zagreb-Matica (1718), Mosor (704), MIV (590), PDS Velebit (505), Paklenica (497), Kapela (451), Željezničar, Zagreb (446), Glas Istre (443), Bršljan Jankovac (359) i Dubovac (357). Iako je poznat broj izdanih markica za mladež i umirovljenike, predlaže se da te markice iste vrijednosti ubuduće budu u različitim bojama kako bismo za te skupine imali točan podatak o njihovom broju, prvenstveno radi podatka o broju mladih članova u našem Savezu. U prošloj su godini na svim razinama HPS-a održane vrlo kvalitetne akcije. Posebno treba istaknuti da je u 2010. godini naša udruga imala i upravljala sa 150 planinarskih objekata, što je najveći broj dosad. Samo u posljednje dvije godine izgrađeno je 11 novih (4 kuće i 7 skloništa), a za još nekoliko izgradnja se planira u ovoj godini. Izvještaj o radu u 2010. godini usvojen je jednoglasno.

5. Izvještaj o radu komisija HPS-a u 2010.

g. Izvještaji o radu svih stručnih i organizacijskih komisija dostavljeni su Uredu HPS-a i u skraćenom obliku objavljeni u HP 1/2011. Raspon djelatnosti HPS-a jedinstven je među devedesetak nacionalnih planinarskih saveza u svijetu, jer se ostvaruje kroz rad čak 15 stručnih i organizacijskih komisija HPS-a. U 2010. godini komisije su izvele oko 450 akcija, ekspedicija, pohoda, susreta, škola, tečajeva, seminara, vježbi, predavanja i natjecanja, na kojima je sudjelovalo oko četiri tisuće naših članova.

Posebni izvještaj o događajima oko web stranice HPS-a; sadržaj i način organiziranja nove web stranice HPS-a. U okviru ove točke je A. Čaplar, pročelnik Komisije za promidžbu i izdavaštvo, izvjestio o događajima oko web stranice HPS-a. Otkada je 1999. godine otvorena prva web-stranica HPS-a te su stranice postale središnje planinarsko mjesto na hrvatskom internetu. Prije pet godina odabran je koncept koji se zasnivao na širokim mogućnostima uređivanja sadržaja u wiki sustavu. Stalnim dodavanjem novih tekstova i slika, wiki stranica HPS-a postala je s vremenom iznimno sadržajna, ali su se istodobno pokazale i neke slabosti u pogledu preglednosti sadržaja te u

tehničkim mogućnostima wikija. Zbog nerješivih sigurnosnih problema sa serverom webmaster je krajem siječnja ove godine potpuno isključio wiki stranice na domeni *plsavez.hr*. Sklopljen je ugovor s novim pružateljem usluga i žurno se pristupilo izradi nove web stranice, koja je već u funkciji na istoj domeni. Nove stranice su po mnogočemu drugačije od ranijih wiki stranica, a uvedene prilagodbe temelje se na dosadašnjim iskustvima, praktičnim potrebama i organizacijskoj strukturi HPS-a. Predviđeno je da sadržaji na novom webu budu postavljeni na pregledniji i sistematičniji način, da ih bude manje, ali da budu ažurniji, pristupačniji, konkretniji i općenito kvalitetniji. Da bi rad na webu bio organiziraniji i uredniji, dogovoreno je da se uređivanje weba organizira slično kao i uređivanje starijeg HPS-ovog medija - časopisa »Hrvatski planinar«, odnosno da sve radnje oko weba vodi urednik weba kojemu je Izvršni odbor HPS-a izravno povjerio točnije utvrđene dužnosti i ovlasti te da se novi web organizira prema uređivačkoj koncepciji koju utvrdi Komisija za promidžbu i izdavačku djelatnost HPS-a.

Posebni izvještaj o obavljenim postupcima za dobivanje dopusnice za rad Planinarskog učilišta.

Ivan Hapač, član Izvršnog odbora, u ovoj je točki dnevnog reda izvjestio o obavljenim postupcima za dobivanje dopusnice za rad Planinarskog učilišta. Nakon odluke o osnivanju i imenovanja privremenog ravnatelja, pokrenut je proces pribavljanja svih potrebnih dokumenata za početak rada (27 raznih dokumenata, dozvola, rješenja i atesta), ne računajući Programe i plan rada te izradu raznih pravilnika Učilišta. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOS) izdalo je Rješenje kojim je potvrđeno da je odluka o osnivanju u skladu sa Zakonom o ustanovama i Zakonom o obrazovanju, te je odobrilo početak djelovanja Planinarskog učilišta. Donesen je Statut Planinarskog učilišta, a Trgovački sud u Zagrebu je izdao Rješenje o osnivanju ustanove pod nazivom Planinarsko učilište – ustanova za obrazovanje odraslih. Na temelju izdanih rješenja, Izvršni odbor HPS-a donio je odluku o osnivanju Upravnog vijeća Planinarskog učilišta, koje se sastalo i konstituiralo početkom 2009. godine. Upravno vijeće donijelo je potrebne odluke za prikupljanje programa i usavršavanja, a kako bi Planinarsko učilište moglo koristiti prostor gdje bi djelovalo, krenulo se i u pribavljanje mini-

malnih tehničkih uvjeta. Dobivanje svih potrebnih atesta odvija se tijekom posljednjih šest mjeseci i taj je proces pri kraju. Nakon toga Upravno vijeće Planinarskog učilišta treba donijeti konačan Plan rada učilišta i od Agencije za obrazovanje odraslih ishoditi Rješenje o prihvatu Programa školovanja. S njim, Rješenjem o minimalnim uvjetima i opremanjem učilišta nastavnim pomagalima, bit će podnesen posljednji zahtjev MZOŠ-u za dobivanje dopusnice i Rješenja o početku rada. Ono će omogućiti podnošenje zahtjeva Ministarstvu pravosuđa za izradu pečata potrebnog za ovjeru Uvjerjenja o završenim djelatnostima, jer tada dobivaju status javne isprave. Time će postupak priprema za početak rada Planinarskog učilišta biti završen i tijekom ove godine ono bi moglo početi s radom.

Izvještaji stručnih i organizacijskih komisija HPS-a za 2010. godinu, kao i ova dva dodatna izvještaja, prihvaćeni su jednoglasno.

6. Izvještaj o radu gradskih i županijskih planinarskih saveza u 2010. g. Izvještaje gradskih i županijskih planinarskih saveza o radu u 2010. godini u pisanom obliku dostavili su: PS Krapinsko-zagorske županije, PS Varaždinske županije, Slavonski planinarski savez, PS Ličko-senjske županije, PS Dubrovačko-neretvanske županije, PS Vukovarsko-srijemske županije i Planinarski savez Šibensko-kninske županije. Predstavnici Istarskog planinarskog saveza i Planinarskog saveza Zagreba najavili su da će svoje izvještaje dostaviti naknadno. Predstavicima županijskih planinarskih saveza predloženo je da izvještaje o svom radu objavljuju u „Hrvatskom planinaru“ kao i komisije Saveza.

7. Zaključni račun HPS-a za 2010. g. Svi članovi Glavnog odbora dobili su uz poziv na sjednicu iscrpan opis svih prihoda i rashoda u 2010. godini, a glavni tajnik objasnio je stavke zaključnog računa HPS-a za 2010. godinu. Često ističemo kako sva sredstva prikupljena članarinom ne samo da vraćamo članstvu u punom iznosu (osiguranjem i stručnim radom komisija), već se za te djelatnosti pronalaze i dodatna sredstva. Savez posljednjih godina znatno povećava prihode i takvo je poslovanje stvorilo čvrstu financijsku zalihu kojom se svake godine rješavaju uobičajeni izostanci prihoda počet-

kom godine i na određen način se kreditira polica osiguranja naših članova i rad komisija prije nego za to pristignu namjenski prihodi od članskih markica. Zbog takve stabilne financijske pričuve opći nepovoljni gospodarstveni uvjeti u Hrvatskoj nimalo ne utječu na solventnost i uredno poslovanje HPS-a. Prihod u 2010. godini bio je 2.120.792,03 kn. Stavka prodaje članskih markica iznosila je 569.284,10 kn, međutim, to je ukupan iznos izdanih računa, od kojih gotovo 20% nije naplaćen do kraja godine, jer pojedina planinarska društva to tek rješavaju prije narudžbi novih markica u ovoj godini. Neki planirani prihodi iz proračuna HPS-a za 2010. godinu nisu ostvareni, što se posebno odnosi na sredstva od Hrvatskog olimpijskog odbora koja su tijekom godine smanjena za 54.000,00 kn zbog dvaju rebalansa državnog proračuna u dijelu programskih zahtjeva i plaća zaposlenika, ali i pada planiranih prihoda (oko 33.000,00 kn) od prodaje planinarske literature. Međutim, u ostalim stavkama prihodi su bili veći te je proračunski prihod u 2010. godinu (2.133.160,00 kn), ostvaren s 99,42 %, odnosno bio je manji za samo 0,58 % ili 12.367,97 kn od planiranoga. U prošloj godini rashodi HPS-a bili su 1.517.585,80 kn. Niži od planiranih bili su zbog raznih ušteda (uredski pribor, poštarina, troškovi održavanja, usluge i razni nematerijalni troškovi), ali i zbog prije navedenog poslovanja u posljednje vrijeme u kojem pozitivni saldo služi kao jamstvo za prevladavanja različite dinamike rashoda i prihoda početkom svake godine. Svi troškovi i primljeni računi u prošloj godini plaćeni su na vrijeme i prema nijednom dobavljaču ne postoje dužnički odnosi HPS-a iz 2010. godine. Zaključni račun HPS-a za 2011. godinu prihvaćen je jednoglasno.

8. Izvještaj Nadzornog odbora HPS-a za 2010. g. Uz poziv na sjednicu Glavnog odbora taj je izvještaj u pisanom obliku bio priložen materijalima. Na sve sjednice Izvršnog odbora u prošloj godini pozivan je i Nadzorni odbor HPS-a i taj je svojom nazočnošću izravno pratio rada toga tijela i pravovaljanost donesenih odluka. Obavio je uvid u ostvarenje programa HPS-a, zakonitost i primjenu općih i organizacijskih akata Glavnog odbora, Izvršnog odbora i komisija HPS-a, materijalnog i financijskog poslovanja HPS-a te rada stručne službe i Ureda HPS-a. Ocijenio je da je sve navedeno obavljeno zakonski, u skladu sa

Statutom HPS-a i odlukama tijela HPS-a. Izvještaj Nadzornog odbora prihvaćen je jednoglasno.

9. Proračun za 2011. g. - za komisije i ukupno za HPS. Na osnovi saznanja o izvorima financijskih sredstava i potrebnim troškovima da se ostvari godišnji plan rada i akcija HPS-a, predložen je za 2011. godinu proračun usklađenih prihoda i rashoda od 2,311.446,73 kn, odnosno za 9% veći od ostvarenog u 2010. godini. Od članskih markica i iskaznica planira se 580.000,00 kn, a ostali prihodi (preko milijun i sedamsto tisuća kuna) iz drugih izvora financiranja. Posebno je razrađen dio proračuna djelatnosti stručnih i organizacijskih komisija HPS-a. U tim akcijama sudjeluje između 3.000 i 4.000 naših članova, u za 2011. planirano ih je oko 300 u 55 posebnih stavaka po komisijama. Predviđena sredstva za te namjene ukupno iznose 480.000,00 kn. Glavne stavke su sljedeće: Planinarski putovi: dva tečaja za markaciste, školovanje instruktora, izrada metalnih žigova za vrhove HPO-a i VPP-a, izrada značaka HPO, materijal za rad, sastanci i interventne akcije na terenu (28.300 kn); Gospodarstvo: natječaj za obnovu planinarskih objekata i interventna sredstva preko godine (172.000 kn); Promidžba i izdavaštvo: Planinarski putovi (2. izdanje), Planinarski udžbenik, knjižica o priznanjima HPS-a 1962.-2011., ostali tisak, kalendar za 2012. i web stranica HPS-a (103.500 kn); Speleologija: seminari, istraživački logori i ekspedicije (21.000 kn); Vodiči: zimski i ljetni tečaj, dva tečaja za vodiče društvenih izleta, oprema, ispiti i sastanci (22.000 kn); Zaštita prirode: tradicionalne akcije tijekom godine i tečaj zaštite prirode (4.200 kn); Priznanja: sastanci Komisije, nabava plaketa, diploma i značaka (15.000 kn); Školovanje: troškovi potrebnih dozvola, završnih postupaka i izrada programa školovanja za Planinarsko učilište (40.000 kn); Alpinizam: Hrvatski kup lednog penjanja i nastupi reprezentacije u inozemstvu, ispiti za naslov «alpinist», instruktorski ispiti, skup alpinista u Škotskoj, logori u Alpama i Chamonixu, (20.200 kn), Športsko penjanje: ispiti i seminar za instruktore, nastupi i kamp mlade reprezentacije, Sabor (22.000 kn); Planinarsko skijanje: treninzi i priprema reprezentacije (5.000 kn), Povijest planinarstva: uređenje zbirke u Ogulinu (10.000 kn); Suradnja s upravama zaštićenih planinskih područja (3.000

kn); Planinarski pohodi, visokogorski usponi i daleka putovanja (1.000 kn) i pričuvna sredstva za sve komisije u slučaju važnih akcija koje se nisu mogle planirati (23.800 kn). Uz ta sredstva je Komisiji za alpinizam i Komisiji za sportsko penjanje na raspolaganju 81.580 kn od HOO-a za razna natjecanja u zemlji i inozemstvu. Pročelnici komisija mogu koristiti sredstva u svojim financijskim okvirima i namjenski po akcijama koje se u **pisanom obliku najavljuju Uredu HPS-a početkom svakog tromjesečja za to razdoblje te programskim zahtjevom s brojem stavke i naziva akcije najkasnije deset dana prije njenog održavanja. Komisije su dužne poslati sažete izvještaje o akcijama koje su (su)financirane iz proračuna HPS-a i HOO-a najkasnije 14 dana po njihovom završetku.** Pročelnici komisija moraju obvezno provjeriti kod svih sudionika planiranih akcija i natjecanja jesu li platili planinarsku članarinu za 2011. godinu. Predloženi proračun komisija od 480.000,00 kn, odnosno ukupan HPS-a u iznosu od 2,311.446,73 kn prihvaćen je jednoglasno.

10. Obavijest županijskim planinarskim savezima o mogućnostima kandidiranja za IPA prekogranične programe iz fondova Europske unije. Članovi Glavnog odbora ukratko su upoznati s IPA (instrumenti za pretpristupnu pomoć) prekograničnim programima, odnosno mogućnostima kandidiranja naših udruga, a posebno planinarskih županijskih saveza, u prekograničnoj suradnji financiranoj iz pretpristupnih fondova Europske unije. Potencijalni korisnici su pogranične regije, tj. županije uz kopnene i pomorske granice RH. Nama zanimljivi prioriteti su oni u području planinskog turizma, razvoju potrebne infrastrukture, edukaciji, zaštiti okoliša, suradnji i razmjeni znanja sa srodnim institucijama iz država s kojima graničimo. Međutim, osnovni je uvjet pronaći zajednički interes, odnosno sudjelovanje i druge strane, te uključivanje što kvalitetnijih domaćih partnera. Priprema dokumentacije i postupak kandidiranja na natječaju nije jednostavan i zahtijeva prilično vremena. Krajnji je rok za te natječaje šest mjeseci prije ulaska Hrvatske u EU, ali upoznavanje s tim aktivnostima može biti i dobar trening za dan kada Hrvatska postane članica EU, jer se tada otvaraju mogućnosti kandidiranja za same pristupne fondove, gdje je postu-

pak jednostavniji i nije povezan s partnerstvom u drugoj državi. Zainteresirane udruge mogu zatražiti odgovore na dodatna pitanja u Uredu HPS-a, odnosno može ih se uputiti na pobliza objašnjenja na pojedinim web stranicama ili na neku od konzultantskih kuća s iskustvom u pripremi i vođenju projekata Europske unije.

11. Odluka o sazivanju Skupštine HPS-a.

Temeljem članka 22. Statuta HPS-a, a na prijedlog predsjednika HPS-a, jednoglasno se prihvatila odluka o sazivanju Skupštine HPS-a za subotu 28. svibnja 2011. U tijeku su dogovori o mjestu održavanja, a najvjerojatnije to će biti konferencijska dvorana u Hotelu Four Points Panorama na Trgu Krešimira Ćosića u Zagrebu. Isto je tako jednoglasno donesena odluka da Glavni odbor prema članku 27. Statuta HPS-a ovlašćuje IO HPS-a da za Skupštinu pripremi izvještaje, analize i ocjenu rada temeljem svoje dokumentacije i zapisnika sjednica Glavnih odbora održanih u ovom mandatnom razdoblju. U kraćoj raspravi koja je uslijedila ista-

knuli su Ž. Adamek, član Komisije za kadrovsku, normativnu i statutarnu djelatnost HPS-a, i O. Tosenberger iz Slavenskog planinarskog saveza, da treba apelirati na dužnosnike i članove tijela HPS-a koji posao obavljaju kvalitetno, ako imaju volje i vremena, da dalje budu aktivni u društvenom radu naše planinarske udruge.

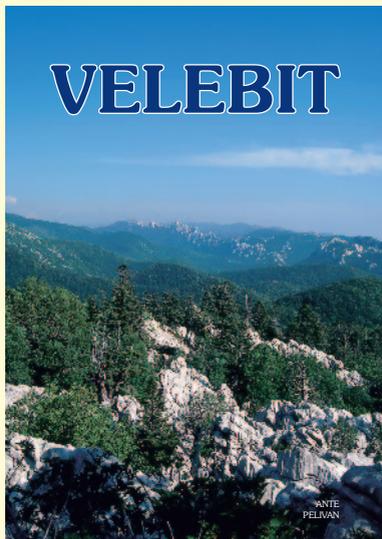
12. Pitanja i prijedlozi. U toj točki dnevnog reda nije bilo pitanja i prijedloga.

Sjednica je započela u 11:00, a završila u 14:00 sati.

Izvještaj Verifikacijske komisije, predani evidencijski listići, radni materijal za točke 6, 7, 8 i 9 dnevnog reda uz pozive na sjednicu poslane članovima Glavnog odbora, originali izvještaja za točku 4 i 5 te posebna dva pisana izvještaja podtočke 5 dnevnog reda, priloženi su uz originalni zapisnik sjednice Glavnog odbora u pismohrani HPS-a.

Zapisnik vodio i napisao: Darko Berljak
Opjervoditelji: Hrvoje Kraljević i Ivan Hapač

30% popusta za planinare !!!

- ▶ Autor: Ante Pelivan
- fotomonografija
- bogato ilustrirana u boji
- format: 30 x 21 cm
- 194 stranice
- tvrdi uvez
- cijena: 150,00 kn

105,00 kn

Poštarina uračunata u cijenu!

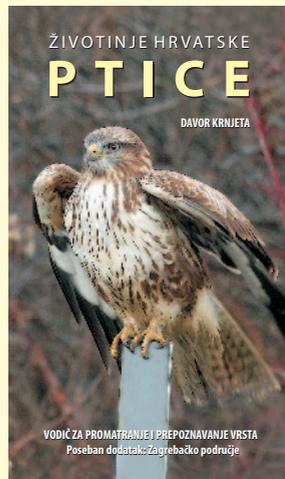
- ▶ Autor: Davor Krnjeta
- format: 20,5 x 12 cm
- 350 fotografija u boji
- 360 stranica
- tvrdi uvez
- cijena: 260,00 kn

182,00 kn

EKOLOŠKI GLASNIK d.o.o.

Duga cesta III. odvojak 12, 10412 Donja Lomnica
Tel. 01/5621-929, Fax: 01/6234-058

www.ekoloski-glasnik.hr • ekoloski.glasnik@vip.hr

ekološki glasnik
časopis o prirodi

TISKARA "Ekološki glasnik"

- usluga tiska knjiga i časopisa vrhunske kvalitete
- posebni popust za sva planinarska društva

VRH

Okić (499 m)

Okić je stožasta hridina kojom na istoku završava hrbat Plešivice. Ruševni ostaci stare gradine na vrhu daju naslutiti njezinu nekadašnju veličinu. Okićka gradina prvi se put spominje 1183. godine, a zna se da je služila do 1616. godine. Okić grad s okolicom 1970. proglašen je zaštićenim krajolikom. Stijene s južne strane Okića odavno se koriste kao alpinističko vježbalište. Godine 1834. ilirka Dragojla Jarnević uspela se kroz stijene na vrh Okića, što se smatra prvim penjačkim usponom u povijesti hrvatskog planinarstva. Pod Okićem je planinarski dom Dr. Maks Plotnikov.

Vidik: S okićke gradine pruža se vidik prema Zagrebu i Medvednici

Koordinate: N 45° 44' 55.4"

E 15° 42' 24.0"

Prilazi: Klake ³⁰pl. dom pod Okićem ¹⁰Okić-grad **40'**

Rude ⁴⁰Manja Vas ²⁰Kotari ³⁰pl. dom pod Okićem ¹⁰Okić-grad **1.40 h**

Samobor ¹⁰Anindol ^{1h}Cerje ⁴⁰D. Terihaji ³⁰pl. dom pod Okićem ¹⁰Okić-grad **2.30 h**

(Galgovo ²⁰) Sveti Martin ^{1h}Klaka ³⁰pl. dom pod Okićem ¹⁰Okić-grad **1.40 h** (Sveti Martin ¹⁵) Podgrađe ¹⁵Domovići ³⁰pl. dom ¹⁰Okić-grad **1.10 h**

Novo Selo Okičko ⁴⁵Okić-grad **45'**

Do planinarskog doma Dr. Maks Plotnikov pod Okićem najkraći je pješački prilaz iz Klaka, a najslikovitiji su prilazi iz Ruda, Svetog Martina pod Okićem i Podgrađa. Postoji i asf. cesta do doma (prilaz iz Samobora preko Konščice i Klaka).

KT drugih obilaznica: Jaskanski pl. put, Samoborska obilaznica (pl. dom), Hrvatske pl. kuće (pl. dom)

U svakom broju predstavljamo planinarske kuće, obilaznice, vrhove Hrvatske planinarske obilaznice, zanimljive internetske stranice i poneku zanimljivost iz prošlosti

ALAN ČAPLAR

Velebitki planinarski put (VPP)

Tip obilaznice:

vezna linijska

Vrijeme obilaska: 9-10 dana

KT: Planinarski dom Zavižan, Gromovača, Rossijevo sklonište, Crikvena, Planinarska kuća Alan, Ograđenica, Šatorina, Kugina kuća (prije Radlovac), Bačić kuk, Ravni dabar, Baške Oštarije, Šugarska duliba, Jelova ruja, Stap, Veliko Rujno, Struge, Vaganski vrh, Sveto brdo, Ivine vodice, Velika Paklenica, Ulaz u NP Paklenica

Uvjet za priznanje:

Obilazak svih KT-a

Upravlja: Hrvatski planinarski savez, Zagreb

Informacije: Tomislav Pavlin, 098/313-713

Godine 1969. Planinarski savez Hrvatske osnovao je planinarsku obilaznicu uzduž najveće hrvatske planine, koja je i danas, s ponešto izmijenjenom trasom, najatraktivnija planinarska obilaznica na Velebitu. Trasa puta dugačka je oko 100 km i označena je uobičajenim planinarskim markacijama i slovom »V«.

Put započinje na Zavižanu, prati Premužićevu stazu do Baških Oštarija, uspinjući se na najatraktivnije vrhove duž nje, a zatim nastavlja južnim Velebitom prema području Paklenice. Zadnja kontrolna točka je ulaz u Nacionalni park Paklenica u Starigradu Paklenici. Za prolazak cjelokupne trase VPP-a potrebno je 9 do 10 dana hoda.

Put je prvi put otvoren 4. srpnja 1969. godine, a pripremila ga je skupina planinara pod vodstvom dr. Željka Poljaka. Za vrijeme Domovinskog rata put je bio u mirovanju, a nakon rata Komisija za planinarske putove HPS-a potaknula je ponovno otvaranje VPP-a, uz izmjenu dijela trase na južnom Velebitu. Put je ponovno otvoren 17. lipnja 2000. godine kao završna akcija obilježavanja 125. obljetnice organiziranoga hrvatskog planinarstva.

ALAN ČAPLAR

PLANINARSKA KUĆA

Planinarska kuća »Sveti Andrija« na otoku Visu

Planinarska kuća Sv. Andrija (267 m) nalazi se na samome vrhu koji dominira nad viškom lukom. Riječ je o bivšem vojnom objektu koji su za planinarske potrebe prije godinu dana uredili članovi HPD-a Hum iz Visa. Kuća ima ponudu pića, a pruža i mogućnost noćenja. Od kuće se pruža lijep vidik prema najvišem otočkom vrhu Humu te prema gradu Visu u podnožju. Za uspon iz Visa treba jedan sat (postoje dva podjednako duga prilazna puta).

INFO

Otvorena: po dogovoru

Opskrbljena: pićem

Mjesta za noćenje: 14

Upravlja: HPD Hum, Vis

Informacije: Željko Arnautović
098/98-03-330, 021/711-487,
021/711-736

Prilaz vozilom: do kuće vodi slab kolni put koji se ne preporučuje za vožnju, pa je Vis ujedno i najbliže mjesto dokle se može stići vozilom.

ALAN ČAPLAR

Premužićeva staza u Rožanskim kukovima

www.alpinklub-zadar.hr

Alpinistički klub »Zadar« osnovan je 2008. godine. Iako djeluje tek tri godine, njegovi članovi ostvarili su zavidne rezultate. Čak tri članice bile su sudionice ekspedicije na Mt. Everest, a jedna od njih, Milena Šijan, popela se i na vrh. Organizirali su dosad dvije alpinističke škole, ljetnu i zimsku. Na njihovu webu mogu se pronaći podaci o školama koje organiziraju, novosti o klupskim aktivnostima i fotogalerija sa zanimljivim fotografijama. Stranica je dobar primjer atraktivne prezentacije alpinističkih sadržaja.

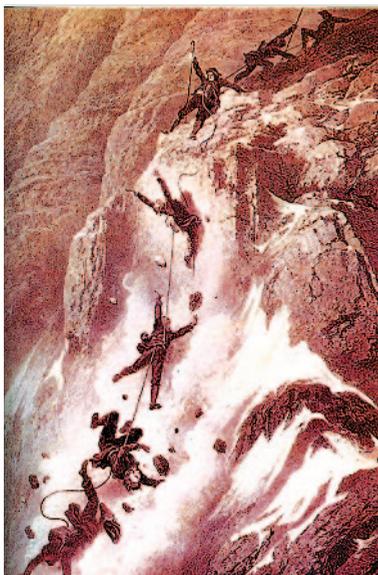

www.alpinklub-zadar.hr

IZ PLANINARSKÉ PROŠLOSTI

Osvajanje Alpa - drama na Matterhornu 1857. godine

U povijesti svjetskog alpinizma jedno od najzbudljivijih poglavlja je osvajanje Matterhorna. Ta alpska stijena, što se poput orijaške piramide, oštih i gotovo okomitih bridova, diže na austrijsko-talijanskoj granici dugo je odolijevala planinarima iz obiju država. Mještani su konačno zaključili: »Luđak je svatko tko želi na vrh, to je samo za Engleze.« Godine 1857. doista započinju engleski juriši, ali opet bezuspješno. Tada se u bitku upleo i mještаниn Antoine Carrel sa svojim ljudima i skovao tzv. »talijansku zavjesu«: odlučili su da zbog prestiža preteknu strance i 1860. započeli utakmicu s mladim Englezom Edwardom Whymperom. Nakon svoga sedmoga bezuspješnog pokušaja, Whymper je iz Engleske dopremio dugačke ljestve i mnogo užeta te se 14. srpnja u uzbudljivoj utakmici prvi popeo na vrh s ekipom od pet članova i vodičima Michaelom Crozom i Peterom Taugwalderom. Na silasku se dogodila katastrofa: puklo je sigurnosno uže i četvero ljudi je poginulo. Taugwalder je osumnjičen da je u panici prezeo užu da sebi spasi život, a Whymper je zbog toga bio i na sudu

Nesreća na Matterhornu

(NP 1951, 53). Ožalošćeni Carrel je svoj životni san uspio ostvariti tek dva dana poslije, a Whymper je u svojoj knjizi »The Ascent of the Matterhorn« dao ovaj savjet: »Ne prenađajte se, pazite na svaki korak, a na početku mislite kakav će biti svršetak.« Željko Poljak

Vremeplov

- 3. 4. 1875.** Ljudevit Farkaš Vukotinović objavljuje u Obzoru apel kojim poziva ljude na pristupanje HPD-u.
- 10. 4. 1887.** Oesterreichischer Touristen Club iz Beča otvorio je dom Kronprinzessin Stephanie Schutzhaus na Poklonu (922 m) na Učki. Poslije Prvog svjetskog rata preimenovan je u Rifugio Duchessa d'Aosta. Spaljen je za Drugog svj. rata.
- 12. 4. 1885.** CAF je uređio i otvorio Vidikovac kod Omišlja na otoku Krku.
- 20. 4. 1999.** je odlukom Vlade RH prenesena je vojarna na vrhu Svete Gere, u kojoj privremeno boravi slovenska vojna posada, u vlasništvu HPS-a.
- 28. 4. 1963.** otvoren je planinarski dom Paklenica (480 m). Godine 1967. domu je prigradeno je novo krilo, 1968. uređen vodovod, 1969. dom je elektrificiran, a 1971. je uređen kod doma bazen u koritu potoka. Nalazi se usred Nacionalnog parka Paklenica, a njime upravlja PD Paklenica.

Hrvatska planinarska obilaznica u 2010. godini

pripremio: Ronald Schreiner

U subotu 18. prosinca 2010. dodijeljena su posebna, visoka i najviša priznanja, Hrvatske planinarske obilaznice za 2010. godinu. Već drugu godinu zaredom vremenske nepogode spriječile su brojne obilaznike HPO-a da preuzmu svoja priznanja. No i uz prorijeđen broj uzvanika, Dom HPS-a bio je pretijesan i za one koji su uspjeli doći.

Priznanja HPO za 2010. godinu, uručili su Jasna Kosović, pročelnica Komisije za planinarske putove i Vladimir Novak, predsjednik Izvršnog odbora HPS-a. Tom svečanom činu prisustvovao je i Darko Berljak, tajnik HPS-a.

Obilaznici su u 2010. godini ispunili uvjete za dodjelu 86 priznanja. Prema vrsti dodjeljeno je: 22 najviša, 24 visokih i 40 posebnih priznanja. Najviše (20) je dodjeljeno članovima HPD-a »Zagreb-Matica«. Slijede: »Dubovac« (9), »Runolist« (6), te »Bilo«, »Jastrebarsko« i »Kamenjak« sa po 4.

Ako uzmemo u obzir sva dodijeljena priznanja i značke, nakon deset godina postojanja HPO uvjerljivo prednjače članice i članovi HPD-a »Zagreb-Matica« s 218. Slijede HPD »Željezničar«, Zagreb (175), »Dubovac« (106), »Japetić« (98) i »Kamenjak« (85). Dakle, nakon prošlogodišnje smjene na samome vrhu kada je HPD »Zagreb-Matica« pretekao HPD »Željezničar«

iz Zagreba evo još jedne. PD-u »Dubovac« uspio je smijeniti do prošle godine »postojano treće« obilaznike HPD-a »Japetić«.

Ističemo još neke zanimljive pojedinosti vezane uz Hrvatsku planinarsku obilaznicu u 2010. godini. Jedno od obilježja koje svakako raduje je rekordna žetva prvostupanjskih odličja HPO. Dodijeljena je okrugla stotica brončaninih i sedamdeset i jedna srebrna značka. To upućuje na zaključak da interes za HPO ni nakon deset godina postojanja – ne jenjava. Štoviše – na temelju ovih podataka zaključujemo da je puno planinara koji su odnedavna počeli obilaziti HPO. Nadalje, po prvi puta je uvjete za najviše priznanje ispunila i jedna planinarka koja nije državljanka Republike Hrvatske. To je Vida Ofak, članica PD-a Kočevje.

I na kraju nekoliko podataka o najvišem priznanju Hrvatske planinarske obilaznice. Primilo ga je dosad 66 planinki i planinara iz 20 društava. Najviše iz HPD-a »Zagreb-Matica« (14). Slijede: »Željezničar«, Zagreb (8) i »Jastrebarsko« (5), te »Bilo« i »Japetić« sa po četiri, »INA Bjelolasica«, HPD »Ivančica«, »Kamenjak«, »Obruč« i »Runolist«, Oroslavje sa po tri, zatim »Glas Istre« »MIV«, »Svilaja«, »Šumar«, »Vrapče« i »Kočevje« sa po dva, te »Croatia Airlines«, »Priroda PBZ«, »Zanatlija« – Osijek i »Zanatlija«- Zagreb sa po jednim.

Dodijeljene značke i priznanja u 2010. godini (1.1. – 31.12.)

	PL. DRUŠTVO		B.Z.	S.Z.	Z.Z.	P.P.	V.P.	N.P.	UKUPNO
1	Zagreb-Matica	Zagreb	19	7	5	7	6	7	51
2	Jastrebarsko	Jastrebarsko	12	8	3	2	1	1	27
3	Dubovac	Karlovac	6	5	3	4	3	2	23
4	Runolist	Oroslavje	5	4	2	2	3	1	17
5	Bilo	Koprivnica	6	3			2	2	13
6	Japetić	Samobor	4	6	2	1			13
7	Klikun	Pleternica	3	3	3	3			12
8	Kamenjak	Rijeka	2	1	2	1	1	3	10
9	INA Bjelolasica	Zagreb	3	5	2				10
10	Željezničar	Zagreb	3	3	1			2	9
11	Croatia Airlines	Zagreb	2	2	2	2		1	7
12	Dirov brijeg	Vinkovci	3	2			2		7
13	Ericsson N. Tesla	Zagreb	1	2	2	2			7
14	Svilaja	Sinj	3		2	2			7

PL. DRUŠTVO			B.Z.	S.Z.	Z.Z.	P.P.	V.P.	N.P.	UKUPNO
15	Vrapče	Zagreb	1	1	1	1		2	6
16	Mosor	Split	3	2	1				6
17	Kapela	Zagreb	1	1	3				5
18	MIV	Varaždin	2	2	1				5
19	Glas Istre	Pula	1	1			2		4
20	Platak	Rijeka			2	2			4
21	Petrov vrh	Daruvar	1	1	1	1			4
22	Munjara 1907	Zagreb	1	3					4

Slijede 3 društva sa po tri priznanja (ili značke), 8 sa po dva i 19 s jednim. Dvojica obilaznika nisu članovi ni jednog planinarskog društva. Po prvi puta je na popisu PD »Željezničar« - Sarajevo.

Ukupna statistika dodijeljenih značaka i priznanja (21.5.2000 - 31.12.2010.)

PL. DRUŠTVO			B.Z.	S.Z.	Z.Z.	P.P.	V.P.	N.P.	UKUPNO
1	Zagreb-Matica	Zagreb	76	40	35	31	22	14	218
2	Željezničar	Zagreb	56	41	28	26	16	8	175
3	Dubovac	Karlovac	37	29	17	16	5	2	106
4	Japetić	Samobor	32	26	15	12	9	4	98
5	Kamenjak	Rijeka	25	19	15	13	10	3	85
6	Jastrebarsko	Jastrebarsko	28	18	9	8	7	5	75
7	MIV	Varaždin	22	16	15	9	4	2	68
8	Dugi vrh	Varaždin	20	14	10	7	4		55
9	Bilo	Koprivnica	19	11	6	6	5	4	51
10	Zanatlija	Zagreb	13	10	7	7	5	1	43
11	Runolist	Oroslavje	11	9	6	6	6	3	41
12	INA Bjelolasica	Zagreb	13	11	6	4	4	3	41
13	Ericsson N. Tesla	Zagreb	13	10	7	7	4		41
14	Obruč	Jelenje	9	7	7	7	7	3	40
15	PK Ivanec	Ivanec	10	9	7	7	1		34
16	Glas Istre	Pula	7	6	6	6	4	2	31
17	Svilaja	Sinj	9	6	5	5	3	2	30
18	Šumar	Zagreb	8	8	6	5	1		28
19	Stanko Kempny	Zagreb	8	7	4	3	3		25
20	Lipa	Sesvete	12	5	4	3	1		25
21	Dirov brijeg	Vinkovci	10	6	4	3	2		25

Na popisu je ukupno 90 planinarskih društava iz Hrvatske, 8 iz Slovenije, dva iz BiH te jedno iz Srbije.

Napomene:

Na zahtjev Ivana Viteza, Josipa Cerjana, Darka Kosa, Nikole Niševića, Josipa Lazara, Božidara Šošara, Ivana Mudrog, Srečka Šošara, Adama Šošara i Nenada Novaka, sve njihove dosad osvojene značke i priznanja ispisuju se iz HPD »Ivančica« i pripisuju PK »Ivanec«. Nije usvojena molba za ispisom značaka i priznanja Tomislavu Friščiću, Dušku Vitezu i Stjepanu Kuštelegi iz HPD »Ivančica« u PK »Ivanec«, zato što su sva trojica ranije dosegli najviše priznanje, a tada više nije moguće ispisivati i pripisivati značke i priznanja iz jednog u drugo društvo.

Na zahtjev Dragice Skender, a zbog promjene društva, njeno posebno priznanje (br. 247) upisano je na popis HPD-a »Zagreb-Matica« a brončana (br. 373), srebrna (br. 357) i zlatna značka (br. 254) ostaju na popisu HPD-a »Stanko Kempny«.

Priznanja Hrvatske planinarske obilaznice dodijeljena u 2010. godini

Brončana značka		
Darko Lehpač	Zagreb-Matica, Zagreb	560
Josip Kovačić	MIV, Varaždin	561
Đorđe Grković	MIV, Varaždin	562
Vladimir Sonički	Petrov vrh, Daruvar	563
Jelena Henc	Zagreb-Matica, Zagreb	564
Vesna Žiger	Zagreb-Matica, Zagreb	565
Nadica Vinković	Željezničar, Zagreb	566
Srećko Bošković	PK Scout, Samobor	567
Marko Sedmak	Susedgrad, Susedgrad	568
Paula Horvatić	Zaprešić, Zaprešić	569
Zlatko Pavlić	Grafičar, Zagreb	570
Gordana Maleković	Zagreb-Matica, Zagreb	571
Hrvoje Malović	Vinica, Duga Resa	572
Dijana Dubrović	Zagreb-Matica, Zagreb	573
Renata Pučar	Jastrebarsko, Jastrebarsko	574
Damir Pučar	Jastrebarsko, Jastrebarsko	575
Nada Banović	HZZO, Požega	576
Marijan Banović	HZZO, Požega	577
Martina Greblički	Japetić, Samobor	578
Filip Greblički	Japetić, Samobor	579
Štefica Greblički	Japetić, Samobor	580
Nenad Greblički	Japetić, Samobor	581
Mirjana Malenica	Dirov brijeg, Vinkovci	582
Nada Andabak	Dirov brijeg, Vinkovci	583
Vesna Tunuković	Dirov brijeg, Vinkovci	584
Danica Štefanec	Runolist, Oroslavje	585
Juraj Bertol	Runolist, Oroslavje	586
Denis Šeper	Jastrebarsko, Jastrebarsko	587
Mira Mihovec-Grdić	INA Bjelolasica, Zagreb	588
Ante Buljević	Mosor, Split	589
Nataša Mubrin	Dugi vrh, Varaždin	590
Iva Hohnjec	Zagreb-Matica, Zagreb	591
Daniel Brezarić	Zagreb-Matica, Zagreb	592
Sonja Bulić	PK Split, Split	593
Ivica Damjanov	Mosor, Split	594
Mladen Grubanović	Sljeme, Zagreb	595
Zlata Živkov	Željezničar, Sarajevo	596
Vedrana Aužina	Zagreb-Matica, Zagreb	597
Zdravko Ivanović	Ericsson N. Tesla, Zagreb	598
Željka Machin	INA Bjelolasica, Zagreb	599
Davor Špiljar	Zagreb-Matica, Zagreb	600

Predrag Falaš	Lisina, Matulji	601
Bernardo Buljanović	Zagreb-Matica, Zagreb	602
Mato Rivić	Dubovac, Karlovac	603
Mirta Grandić	Kamenjak, Rijeka	604
Roberto Matijašić	Glas Istre, Pula	605
Ida Hohnjec	Zagreb-Matica, Zagreb	606
Dražen Pulig	Jastrebarsko, Jastrebarsko	607
Nikolina Šeper	Jastrebarsko, Jastrebarsko	608
Anđela Mastelić	Svilaja, Sinj	609
Anna Mastelić	Svilaja, Sinj	610
Perica Mastelić	Svilaja, Sinj	611
Srećko Matejčić	INA Bjelolasica, Zagreb	612
Roberto Miklić	Zagreb-Matica, Zagreb	613
Bernard Wagner	Jastrebarsko, Jastrebarsko	614
Viktorija Dabič	Ptuj, Ptuj	615
Luca Ravlić	Klikun, Pleternica	616
Ivan Božić	Klikun, Pleternica	617
Milan Rajič	Klikun, Pleternica	618
Slobodan Smerdelj	Dubovac, Karlovac	619
Marko Dobranić	Zagreb-Matica, Zagreb	620
Jelena Rosandić	Zagreb-Matica, Zagreb	621
Mladen Živčić	Zagreb-Matica, Zagreb	622
Gordana Koščec	Jastrebarsko, Jastrebarsko	623
Željka Robić	Jastrebarsko, Jastrebarsko	624
Mario Robić	Jastrebarsko, Jastrebarsko	625
Biljana Sever	Dugi vrh, Varaždin	626
Sarah Horvat	Željezničar, Zagreb	627
Nives Horvat	Željezničar, Zagreb	628
Renata Maršić	Dubovac, Karlovac	629
Željko Maršić	Dubovac, Karlovac	630
Marko Žganec		631
Krunoslav Sinjerec	Bilo, Koprivnica	632
Dubravka Viduka	Croatia Airlines, Zagreb	633

Krešimir Viduka	Croatia Airlines, Zagreb	634
Ante Debeljak (2x)	Vrapče (2x), Zagreb	635
Branko Divjanović	Kapela, Zagreb	636
Jelena Lukšić	PK Scout, Samobor	637
Mihajlo Jaković	Runolist, Oroslavje	638
Dunja Borovečki	Zagreb-Matica, Zagreb	639
Marijan Harambašić	Bilo, Koprivnica	640
Marko Škrbina	Zagreb-Matica, Zagreb	641
Ognjen Borovac	Dubovac, Karlovac	642
Marija Levanić	Runolist, Oroslavje	643
Željko Levanić	Runolist, Oroslavje	644
Zvonimir Žabić	Dubovac, Karlovac	645
Nardi Silić	Mosor, Split	646
Željko Cigula	Zagreb-Matica, Zagreb	647
Željka Grbac	Zagreb-Matica, Zagreb	648
Maksim Miletić	Munjara 1907, Zagreb	649
Zvonimir Mrđen	Kamenjak, Rijeka	650
Marijan Friščić	Ivančica, Ivanec	651
Nenad Smolčec		652
Ana Uremović	Jastrebarsko, Jastrebarsko	653
Mario Fabek	Jastrebarsko, Jastrebarsko	654
Igor Plantaš	Jastrebarsko, Jastrebarsko	655
Slobodanka Škundrić	Bilo, Koprivnica	656
Karolina Španiček	Bilo, Koprivnica	657
Tatjana Jurić	Bilo, Koprivnica	658
Hrvoje Lovrić	Bilo, Koprivnica	659

Srebrna značka

Milan Šoštarić	Japetić, Samobor	379
Josip Kovačić	MIV, Varaždin	380
Vladimir Sonički	Petrov vrh, Daruvar	381
Ivanka Tomac	MIV, Varaždin	382
Paula Horvatić	Zaprešić, Zaprešić	383
Hrvoje Malović	Vinica, Duga Resa	384
Mirjana Malenica	Dirrov brijeg, Vinkovci	385
Mirjana Atanasov	Ericsson N. Tesla, Zagreb	386
Snježana Igroc	Zagreb-Matica, Zagreb	387
Ružica Šabić	Japetić, Samobor	388
Zdravko Ivanović	Ericsson N. Tesla, Zagreb	389
Nataša Mubrin	Dugi vrh, Varaždin	390
Ana Pedišić	INA Bjelolasica, Zagreb	391
Krešo Vovk-Šain	Zagreb-Matica, Zagreb	392
Bernardo Buljanović	Zagreb-Matica, Zagreb	393

Zdravko Horvat	Glas Istre, Pula	394
Dražen Pulig	Jastrebarsko, Jastrebarsko	395
Aleksander Oblak	Pošta-Telekom, Ljubljana	396
Karolina Šeper	Jastrebarsko, Jastrebarsko	397
Mileva Jordan	Kamenjak, Rijeka	398
Tugomira Vac	INA Bjelolasica, Zagreb	399
Vladimir Vac	INA Bjelolasica, Zagreb	400
Darko Krušić	ZET, Zagreb	401
Luca Ravlić	Klikun, Pleternica	402
Ivan Božić	Klikun, Pleternica	403
Milan Rajič	Klikun, Pleternica	404
Slobodan Smerdelj	Dubovac, Karlovac	405
Ivan Lutz	Dubovac, Karlovac	406
Ante Buljević	Mosor, Split	407
Martina Greblički	Japetić, Samobor	408
Filip Greblički	Japetić, Samobor	409
Štefica Greblički	Japetić, Samobor	410
Nenad Greblički	Japetić, Samobor	411
Dragica Milobara	Dirrov brijeg, Vinkovci	412
Damir Pučar	Jastrebarsko, Jastrebarsko	413
Renata Pučar	Jastrebarsko, Jastrebarsko	414
Sarah Horvat	Željezničar, Zagreb	415
Nives Horvat	Željezničar, Zagreb	416
Nadica Horvat	Željezničar, Zagreb	417
Marko Kovač	Velebit, Zagreb	418
Renata Maršić	Dubovac, Karlovac	419
Željko Maršić	Dubovac, Karlovac	420
Dubravka Viduka	Croatia Airlines, Zagreb	421
Krešimir Viduka	Croatia Airlines, Zagreb	422
Srečko Matejčić	INA Bjelolasica, Zagreb	423
Antonija Punek	Munjara 1907, Zagreb	424
Duško Punek	Munjara 1907, Zagreb	425
Edvina Maras-Karačić	PK Hrv. liječ. zbora, Zagreb	426
Mirko Karačić	PK Hrv. liječ. zbora, Zagreb	427
Ante Debeljak (2x)	Vrapče (2x), Zagreb	428
Branko Divjanović	Kapela, Zagreb	429
Darko Lehpamer	Zagreb-Matica, Zagreb	430
Krešimir Banek	PK Hrv. liječ. zbora, Zagreb	431
Mihajlo Jaković	Runolist, Oroslavje	432
Dunja Borovečki	Zagreb-Matica, Zagreb	433
Željka Machin	INA Bjelolasica, Zagreb	434
Marijan Harambašić	Bilo, Koprivnica	435
Jadranko Jagodić	Dubovac, Karlovac	436

Marko Škrbina	Zagreb-Matica, Zagreb	437
Juraj Bertol	Runolist, Oroslavje	438
Marija Levanić	Runolist, Oroslavje	439
Željko Levanić	Runolist, Oroslavje	440
Nardi Silić	Mosor, Split	441
Željko Cigula	Zagreb-Matica, Zagreb	442
Maksim Miletić	Munjara 1907, Zagreb	443
Renato Rac	Bilo, Koprivnica	444
Igor Plantaš	Jastrebarsko, Jastrebarsko	445
Bernard Wagner	Jastrebarsko, Jastrebarsko	446
Ivan Uremović	Jastrebarsko, Jastrebarsko	447
Roland Vučinić	Jastrebarsko, Jastrebarsko	448
Slobodanka Škundrić	Bilo, Koprivnica	449

Zlatna značka

Ružica Šabić	Japetić, Samobor	267
Zdravko Ivanović	Ericsson N. Tesla, Zagreb	268
Željko Rotar	Ericsson N. Tesla, Zagreb	269
Ivanka Tomac	MIV, Varaždin	270
Dragica Knežević	Japetić, Samobor	271
Mirjana Golob	Platak, Rijeka	272
Ivan Golob	Platak, Rijeka	273
Pavica Žiljak	Željezničar, Zagreb	274
Iva Šimunić	Pliva, Zagreb	275
Dražen Pulig	Jastrebarsko, Jastrebarsko	276
Jadranko Šeper	Jastrebarsko, Jastrebarsko	277
Karolina Šeper	Jastrebarsko, Jastrebarsko	278
Zoran Mastelić	Svilaja, Sinj	279
Željka Buševac	Kamenjak, Rijeka	280
Tugomira Vac	INA Bjelolasica, Zagreb	281
Vladimir Vac	INA Bjelolasica, Zagreb	282
Sandra Zelenika	Kamenjak, Rijeka	283
Luca Ravlić	Klikun, Pleternica	284
Ivan Božić	Klikun, Pleternica	285
Milan Rajič	Klikun, Pleternica	286
Milan Klobučar	Željezničar, Gospić	287
Slobodan Smerdelj	Dubovac, Karlovac	288
Đurđa Šuman	Naftaplin, Zagreb	289
Vinko Vesely	Martinščak, Karlovac	290
Dragan Lisica	Mosor, Split	291
Renata Maršić	Dubovac, Karlovac	292
Željko Maršić	Dubovac, Karlovac	293
Snježana Igrc	Zagreb-Matica, Zagreb	294

Dubravka Viduka	Croatia Airlines, Zagreb	295
Krešimir Viduka	Croatia Airlines, Zagreb	296
Ante Debeljak (2x)	Vrapče (2x), Zagreb	297
Alenka Vejić	Svilaja, Sinj	298
Dunja Borovečki	Zagreb-Matica, Zagreb	299
Bernardo Buljanović	Zagreb-Matica, Zagreb	300
Željko Vinković	Bilogora, Bjelovar	301
Marko Škrbina	Zagreb-Matica, Zagreb	302
Marija Levanić	Runolist, Oroslavje	303
Željko Levanić	Runolist, Oroslavje	304
Vladimir Sonički	Petrov vrh, Daruvar	305
Željko Cigula	Zagreb-Matica, Zagreb	306

Posebno priznanje

Zdravko Ivanović	Ericsson N. Tesla, Zagreb	214
Željko Rotar	Ericsson N. Tesla, Zagreb	215
Mirjana Golob	Platak, Rijeka	216
Ivan Golob	Platak, Rijeka	217
Dražen Pulig	Jastrebarsko, Jastrebarsko	218
Jadranko Šeper	Jastrebarsko, Jastrebarsko	219
Željka Buševac	Kamenjak, Rijeka	220
Ružica Šabić	Japetić, Samobor	221
Lana Vlah	Šumar, Zagreb	222
Zvonimir Vlah	Šumar, Zagreb	223
Luca Ravlić	Klikun, Pleternica	224
Ivan Božić	Klikun, Pleternica	225
Milan Rajič	Klikun, Pleternica	226
Damir Šantek	Zagreb-Matica, Zagreb	227
Đurđa Šuman	Naftaplin, Zagreb	228
Vinko Vesely	Martinščak, Karlovac	229
Iva Šimunić	Pliva, Zagreb	230
Mara Pogačar	Dubovac, Karlovac	231
Mira Vargek	Kapela, Zagreb	232
Miljenko Vargek	Kapela, Zagreb	233
Damir Plešnik	Grafičar, Zagreb	234
Slobodan Smerdelj	Dubovac, Karlovac	235
Renata Maršić	Dubovac, Karlovac	236
Željko Maršić	Dubovac, Karlovac	237
Nenad Igrc	Zagreb-Matica, Zagreb	238
Snježana Igrc	Zagreb-Matica, Zagreb	239
Zoran Mastelić	Svilaja, Sinj	240
Ante Debeljak (2x)	Vrapče (2x), Zagreb	241
Mladen Vedriš	Kapela, Zagreb	242

Alenka Vejić	Svilaja, Sinj	243
Bernardo Buljanović	Zagreb-Matica, Zagreb	244
Ivan Novak	Lipa, Sesvete	245
Vladimir Jagušić	Zanatlija, Zagreb	246
Dragica Skender	Zagreb-Matica, Zagreb	247
Marko Škrbina	Zagreb-Matica, Zagreb	248
Marija Levanić	Runolist, Oroslavje	249
Željko Levanić	Runolist, Oroslavje	250
Vladimir Sonički	Petrov vrh, Daruvar	251
Željko Cigula	Zagreb-Matica, Zagreb	252
Mira Smoljanović	Bilo, Koprivnica	253

Visoko priznanje

Juraj Vrbanac	Sisak, Sisak	129
Igor Popović	Obruč, Jelenje	130
Damir Horvat	Zagreb-Matica, Zagreb	131
Mirjana Badovinac	Dubovac, Karlovac	132
Neven Kursar	Kamenar, Šibenik	133
Dražen Pulig	Jastrebarsko, Jastrebarsko	134
Dubravka Smerdelj	Dubovac, Karlovac	135
Branimir Puščenik	Runolist, Oroslavje	136
Mato Šimičić	Zagreb-Matica, Zagreb	137
Igor Nađ	Dirov brijeg, Vinkovci	138
Milivoj Filipović	Kamenjak, Rijeka	139
Branko Rajer	Dubovac, Karlovac	140
Loredana Cukon	Glas Istre, Pula	141
Slavko Cukon	Glas Istre, Pula	142
Nenad Igrc	Zagreb-Matica, Zagreb	143
Nikola Nišević	PK Ivanec, Ivanec	144
Zlatko Becić	Dirov brijeg, Vinkovci	145
Mirjana Čavlina	Zagreb-Matica, Zagreb	146
Đurđa Šuman	Naftaplin, Zagreb	147
Bernardo Buljanović	Zagreb-Matica, Zagreb	148
Marko Škrbina	Zagreb-Matica, Zagreb	149
Marija Levanić	Runolist, Oroslavje	150
Željko Levanić	Runolist, Oroslavje	151
Mira Smoljanović	Bilo, Koprivnica	152

Najviše priznanje

Sergej Stipančević	Kamenjak, Rijeka	45
Jadranka Bistričić	Kamenjak, Rijeka	46
Zoran Bistričić	Kamenjak, Rijeka	47
Anđelko Sojč	Runolist, Oroslavje	48

Damir Mahović	Zagreb-Matica, Zagreb	49
Dražen Pulig	Jastrebarsko, Jastrebarsko	50
Nevenka Ilijanić	Dubovac, Karlovac	51
Mladen Dijačić	Dubovac, Karlovac	52
Ivana Kolar	Bilo, Koprivnica	53
Ljubica Bubić-Filipi	Vrapče, Zagreb	54
Ante Debeljak	Vrapče, Zagreb	55
Biserka Kramarić	Zagreb-Matica, Zagreb	56
Živko Knežević	Zagreb-Matica, Zagreb	57
Milan Vujnović	Zagreb-Matica, Zagreb	58
Ante Jurić	Croatia Airlines, Zagreb	59
Darko Ožetski	Zagreb-Matica, Zagreb	60
Želimir Vinković	Željezničar, Zagreb	61
Dominik Horvat	Željezničar, Zagreb	62
Nenad Igrc	Zagreb-Matica, Zagreb	63
Vida Ofak	Kočevje, Kočevje	64
Marko Škrbina	Zagreb-Matica, Zagreb	65
Mira Smoljanović	Bilo, Koprivnica	66

WWW.IZFOTELJE.COM
WEB DUĆAN 0-24 SEDAM DANA U TJEDNU
WWW.IZFOTELJE.COM
 Ne gubite vrijeme od boravka u prirodi. Što vam treba naručujte u bilo koje vrijeme, u udobnosti vlastitog doma uz šalicu omiljenog napitka.

NOĆNI MONOKULARI DALEKOZORI

Više informacija na **WWW.LAPIS-PLUS.HR** ili **WWW.IZFOTELJE.COM**

LAPIS PLUS Veliki izbor odjeće, obuće, torbi, ruksaka, noževa, kompasu, dalekozora
WWW.LAPIS-PLUS.HR
TEL:01/4668-785

YUKON, FAST AIM, SIMMONS, BlackBird

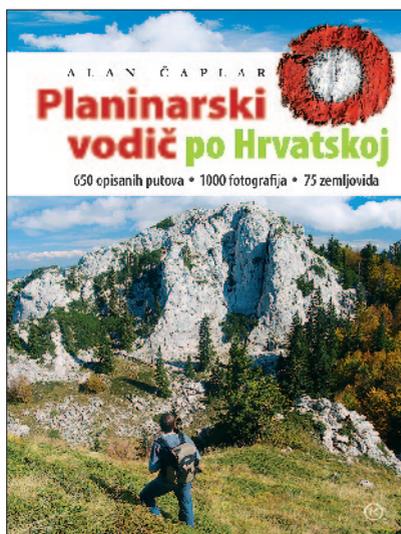
Novi Čaplarov »Planinarski vodič po Hrvatskoj«

Pisati planinarski vodič jedan je od najnezahvalnijih poslova u izdavačkoj djelatnosti. Usporedimo li ga s pisanjem beletristike, vidjet ćemo dvije goleme razlike. Pisac beletristike se zaključa u svoju sobu te uz nekoliko boca konjaka i pijuckanje kave može za nekoliko dana objaviti roman. Za razliku od njega, pisac vodiča ne smije ni najmanje maštati i svaka njegova riječ mora biti temeljito provjerena na terenu. Druga je razlika među njima gotovo tragična. Ako je roman dobar, s vremenom neće izgubiti vrijednost, dapače, može čak postati klasika, dok vodiči strahovito brzo zastarijevaju, tako da za nekoliko godina postaju stari papir. Na primjer: nova cesta probijena u nekoj planini ili nova planinarska kuća mogu tako temeljito promijeniti planinarske prilike da se vodič mora pisati sasvim iznova.

Dodajmo još i treću razliku! Budući da je tekst romana definitivan, jer se ne mijenja, može se slobodno tiskati u neograničenoj nakladi, za razliku od vodiča. Tako je bilo i s Čaplarovim vodičem o kojem je ovdje riječ. Niti tri godine nakon prvog izdanja (Samobor, 2008) početkom ožujka ove godine tiskano je novo, promijenjeno i nadopunjeno izdanje. Kolika je razlika između starog i novog izdanja najbolje će ilustrirati podatak da je od oko tisuću fotografija preko polovica novih.

O vrijednosti Čaplarova vodiča neću ponavljati ono što sam napisao prilikom izlaska prvog izdanja (HP 2008, br. 12, str. 548), a tadašnju pozitivnu ocjenu potkrijepit ću samo podatkom da je lani taj vodič preveden na talijanski i da je nakon mojih vodiča »Küstengebirge Kroatiens« i »The Mountains along the Croatian Coast« (Zagreb, 2002) prvi naš planinarski vodič preveden na neki strani jezik. To je trebalo naglasiti ne samo zato da se istakne vrijednost Čaplarova vodiča nego i da bude jasnije zašto nakon nepune tri godine izlazi novo izdanje. U planu je i prijevod na češki jezik u suradnji s Češkom agencijom za međunarodnu suradnju.

Iskoristit ću priliku i ovdje odgovoriti na često pitanje koja je razlika između Čaplarova vodiča i moje knjige »Hrvatske planine« (sedmo izdanje 2008.). Zašto istodobno dvije knjige o istoj temi? Odgovor se nazire već iz samih njihovih naslova. Težište je Čaplarove knjige u naslovnoj riječi »vodič« dok je moja knjiga geografska monografija o planinskoj Hrvatskoj, s cjelovitim prikazom svake pojedine planine koji sadrži i vodički dio. Cijeli sadržaj koncipiran je tako da ponudi sažet, ali istovremeno i detaljan opis polazišta, varijantu ili varijante puta te opis konačnog odredišta. Slikovito rečeno, Čaplarov »Planinarski vodič po Hrvatskoj« koncipiran je slično kao kuharica s receptima. U toj knjizi ima više od 600 receptata kako »skuhati« dobar izlet. Ima tu, naravno, i vrlo jednostavnih izleta, ali i pravih poslastica za plani-

narske sladokusce. To zapravo znači da u knjizi ima i sasvim jednostavnih i pristupačnih izleta, ali i vrlo zahtjevnih izleta samo za iskusne planinare.

U odnosu na raniju knjigu istoga naslova, u ovom vodiču ispravljani su i doručeni opisi putova, unesene su sve promjene, a glavno obogaćenje predstavlja više od 350 novih slika, i kvalitetnije izrađeni zemljovidi, s ispravljenim trasama mnogih putova. Karte u ovom vodiču sadrže i neke dodatne elemente kao što su izohipse, ali su obrađeni na način ih mogu koristiti i čitatelji koji nemaju kartografskoga znanja. Vrijedi istaknuti da među tisuću objavljenih slika nema nijedne koja bi se mogla nazvati sadržajno ili vizualno ružnom ili neuspjelom, tako da vodič može biti zanimljiv za listanje i svima koji u njemu neće pročitati ni jedno jedino slovo. A kad smo kod slova, evo jedne zanimljive činjenice: vodič sadrži ukupno 1.361.350 slova. Dakako, ne treba posebno naglašavati koliko je važno da je svako slovo na svom mjestu - samo jedno pogrešno slovo može nekome jako zakomplicirati snalaženje na terenu, pa čak i dovesti nekoga u opasnost.

U pripremi vodiča treba istaknuti velik doprinos brojnih planinara iz svih krajeva Hrvatske, ali ponajviše Čaplarove obitelji. Naime, svi članovi njegove obitelji su planinari, i s njima je upoznao i obišao glavninu naših planina. Tome u prilogi govori i činjenica da je obitelj Čaplar najbrojnija obitelj u popisu obilaznika Hrvatske planinarske obilaznice - osim Alana Čaplar, značke imaju i njegovi roditelji Vesna i Roman, brat Neven, supruga Ana, pa čak petogodišnja kći Lana.

Vodič je svečano predstavljen 8. ožujka u Kulturno-informativnom centru u Zagrebu. Dvorana KIC-a bila

je ispunjena do posljednjeg mjesta, a mnogi gosti ostali su stajati. Predstavljajući su bili urednik Vid Jakša Opačić, Darko Berljak, Željko Poljak i autor Alan Čaplar.

Knjiga se može nabaviti izravno od izdavača (Mozaik knjiga, tel. 0800 10 11) i u knjižarama po cijeni od 249 kuna.
prof. dr. Željko Poljak

VIJESTI

Skupština PD-a »Vršak«

Članovi PD-a »Vršak« iz Brod Moravica u društvenim prostorijama u Gornjim Kutima održali su redovnu godišnju skupštinu. Nakon uvodnog pozdrava nazočnih planinara i gostiju iz susjednog PD-a »Skradski vrh« iz Skrada predsjednik društva Emil Tušek podnio je godišnje izvješće u kojem se osvrnuo na protekli rad.

PD »Vršak« osnovano je 1972. godine, a aktivniji rad počeo je osamdesetih godina prošlog stoljeća. Društvo ima četrdesetak članova. Članovi redovito sudjeluju u pohodu povodom manifestacije »Branje grozdja« u organizaciji Turističke zajednice grada Pregrade te prijateljskog planinarskog društva »Kunagora«, a već 13 godina organiziraju pohod kanjonom rijeke Kupe po kojem je društvo poznato diljem Hrvatske. Posljednjih godina pohod ima svoj dnevnik, a za višegodišnje sudjelovanje dodjeljuje se nagradna značka. Pohod se uvijek održava treće nedjelje u mjesecu svibnju.

U okolici Brod Moravica, a na dionici Goranskog planinarskog puta, nema planinarskih skloništa i kuća pa je zgrada »partizanske škole« u Lazici, koja se koristi kao planinarska kuća dobrodošla kao odmoriste za planinare koji obilaze Gorski kotar. Zainteresirani planinari ključ mogu dobiti kod članova društva.

U planu rada za 2011. godinu, uz prioritete kao što je organizacija pohoda kanjonom rijeke Kupe, održavanje kuće Lazica te prisustvovanje »Branju grozdja 2011.«

Članovi i prijatelji PD-a »Vršak« na vrhu Risnjaka

su i postavljanje putokaza na trasi pohoda kanjonom rijeke Kupe (Šimatovo - Nove Hiše - Kavrancina - Nagličići - Zdolanjci) te edukacija i nastavljanje zajedničkih akcija u suradnji s OŠ »Brod Moravice«.

Nakon skupštine druženje je nastavljeno u veselom planinarskom tonu.
Dijana Arbanas

Sudjelujte u prvom pohodu po slavonskim planinama

Slavonski planinarski savez ove godine započinje s održavanjem pohoda po slavonskim planinama. Prvi pohod održat će se 21. i 22. svibnja.

Slavonski planinarski put uspostavljen je 27. srpnja 1957. kao prva planinarska obilaznica u Hrvatskoj. Put je započinjao na željezničkoj postaji Londžica, a vodio je preko Krndije i Papuka do Strmca na Psunju. Put je imao 20 kontrolnih točaka, a po dužini je bio gotovo upola manji od današnje trase.

Nakon Domovinskog rata SPP je obnovljen i ponovno otvoren 1. srpnja 2000. Nova trasa imala je 18 kontrolnih točaka i oblik potkove koja započinje na Omanovcu iznad Pakraca, a završava na Petrovu vrhu kod Daruvara. Neznatne izmjene na trasi puta dogodile su se 2003. godine kada je tiskano novo izdanje dnevnika sa 20 KT.

Danas je SPP kružna obilaznica s 31 obaveznom i 4 neobavezne kontrolne točke. Kružni oblik trase dobili smo zahvaljujući vrijednim markacistima Daruvara i Pakraca na čelu sa Žarkom Ročekom koji su ponovno markacijama spojili Petrov vrh i Omanovac. Za obilazak trase SPP-a duge oko 350 kilometara potrebno je 10 dana. Radi lakšeg obilaska put je podijeljen u pet podjednako dugih dionica. Povjerenici za pojedine dionice su Žarko Roček (Zapadni Papuk i Psunj), Željko

Planinarski dom »Omanovac« na Psunju, 4. kontrolna točka Slavonskoga planinarskog puta

Brčić (Požeška gora), Josip Zubak (Dilj gora), Stjepan Mravlinčić (Krnđija) i Miroslav Mesić (Papuk). Njihove podatke naći ćete na web stranici www.slavonski-planinarski-savez.hr. Također, za sve upite i najave dolaska na pohod otvorena je mail adresa slavonski.planinari@gmail.com.

Dvodnevni pohod slavonskim planinama održavat će se svake godine trećeg vikenda u svibnju, a svaki

put obilaziti će se jedna dionica SPP-a. Na taj način za pet godina obići će se cijela trasa SPP-a i započeti ponovno od početka. Planinari koji to žele, osim dnevnika SPP-a moraju će kupiti karton pohoda u koji će utiskivati prigodne pečate. Za sudjelovanje na pet pohoda po SPP-u predviđena je plaketa, a za sve koji SPP prijeđu »u jednom dahu« (a takvih je do sad bilo samo 7) posebno priznanje.

Prvi pohod održat će se 21. i 22. svibnja ove godine. Okupljanje sudionika bit će u 7 sati ispred planinarskog doma Petrov vrh. Obilazak je organiziran u grupama, koje će biti formirane prema mogućnostima i željama sudionika. Najspremniji sudionici krenut će preko manastira Pakra (2 h), Velikog Javornika (2 h), Španovice (2 h), Čaklovca (2 h) do Omanovca (2 h, ukupno 10 h), a drugoga dana, nastaviti preko Širokog brijega (3,5 h), Vodostaja (1 h), Brezova polja (2 h) do Strmca (2,5 h, ukupno 9 h). Za one koji žele sudjelovati na kraćim dijelovima puta, predviđene su lakše ture.

Pohod nudi za svakog po nešto. Oni koji se odluče za cijeli pohod moraju biti kondicijski jaki. Oni koji žele s vodičima obići cijeli SPP ili neku njegovu dionicu trebaju se posebno najaviti na telefone 091/18-14-119 (Otmar Tosenberger, Đakovo) ili 098/1390-864 (Žarko Roček, Pakrac). Berislav Tkalac

KALENDAR AKCIJA

5. 4. - 31. 5. Opća planinarska škola

Zagreb
HPD »Zagreb-Matica«
Bruno Šibl, 091/61-05-533, bruno.sibl1@zg.t-com.hr

9. 4. 17. našički križni put

Okolina Našica
PD »Krnđija«, Našice
Slavko Čolić, 091/57-57-943;
Branko Grubač, 091/55-69-865;
pd.krndija@gmail.com

9. 4. Po Stepinčevu putu (2. dio)

Plešivica
HPD »Stanko Kempny«, Zagreb
Tomislav Pavlin, 098/313-713, oblikukac@net.hr;
www.stankokempny.hr

9. 4. Akcija pošumljavanja

Medačka šuma (okolica Gospića)
HPD »Zagreb-Matica«
Dragica Jedvaj, 099/79-51-957,
dragica.jedvaj1@zg.t-com.hr;
Milan Vujnović, 091/53-94-836,
milan.vujnovic@zg.t-com.hr

10. 4. Kunfov pohod –

U spomen na preminule planinare

Podsused - pl. kuća »Kameni svati«
PD »Susedgrad«, Zagreb
Nikola Sedmak, 098/355-446,
pdsusedgrad@yahoo.com;
<http://webograd.tportal.hr/pd-susedgrad>

16. 4. 19. Rusov pohod

Medvednica
PD »Ericsson Nikola Tesla«, Zagreb
Damir Kuzmanić, 091/52-92-075,
damir.kuzmanic@zg.t-com.hr

16. 4. Hodanjem k zdravlju (Dan društva)

Okolica Karlovca i Duge Rese, pl. dom »Kalvarija«
PD »Dubovac«, Karlovac
Vitimir Murganić, 091/133-33-31,
vmurganic@gmail.com; pd-dubovac.hr

16. 4. Obilazak sjeverozapadnog dijela Krka

Jezero – Biserujka – Voz
PD »Obzova«, Njivice
Zoran Sekovanić, 098/624-366,
zsekovanic@yahoo.com; www.pd-obzova.hr

- 17. 4. Dragojlin pohod**
Okić, Samoborsko gorje
HPD »Željezničar«, Zagreb
bernard.margitic@hznet.hr; damir.bajs@hznet.hr
- 17. 4. Kružna staza »Od Ivane do Tadije«**
Dilj gora
PD »Dilj gora«, Slavonski Brod
Marica Petričević, 091/54-32-089;
Mijo Šoš, 035/265-439, 099/57-25-926;
Josip Zubak, 098/16-78-747
- 17. 4. Poučni planinarsko-ekološki put »Ante Frua«**
Šibenik-Orlovača-Sokolarski centar
HPD »Kamenar«, Šibenik
Ante Juras, 091/799-13-81; www.hpd-kamenar.hr
- 17. 4. Proljeće na Bilogori**
Pl. dom »Kamenitovac«
HPD »Bilogora«, Bjelovar
Željko Vinković, 098/449-989,
zeljko.vinkovic1@bj.t-com.hr;
Vera Pauška, 098/628-781; www.hpdbilogora.hr
- 17. 4. Proljetni pohod Vinica – Martinščak**
Pl. kuća »Mladen Polović«
HPD »Vinica«, Duga Resa
Borislav Kranjčević, 098/871-051;
Antun Goldašić, 099/40-40-743; www.hpd-vinica.hr
- 17. 4. Podunavski pješački put**
Mišino Brdo - Aljmaš - Erdut
HPD »Zanatlija«, Osijek
Vlado Obad, 031/571-064; www.hpd-zanatlija.hr
- 20. - 23. 4. Hodočasnički planinarski pohod –**
Za križem po Hvaru
Sv. Nikola – Hum
HPD »Stanko Kempny«, Zagreb
Tomislav Pavlin, 098/313-713, oblikukac@net.hr;
www.stankokempny.hr
- 22. - 25. 4. Uskrсни pohod na Mljet**
PD »Mljet«, Goveđari
Marin Perković, marin.perkovic@du.t-com.hr,
098/542-100, 091/92-82-516, 095/51-91-450
- 23. 4. Dan PD-a »Željezničar« Gospić**
Baške Oštarije, pl. kuća »Vila Velebita«
PD »Željezničar«, Gospić
Tomislav Čanić, 098/96-10-042
- 23. - 24. 4. Pohod na Kozjak**
Kozjak, planinarski dom »Putalj«
HPD »Kozjak«, Kaštel Sućurac
Špirko Domljanović, 098/501-300
- 24. 4. Dan PD »Brezovica«**
Pl. kuća »Ačkova hiža«
PD »Brezovica«, Petrovsko
Mladen Sitar, 098/94-74-111;
Ivica Hršak, 091/515-93-99
- 25. 4. Dan Varaždinske planinarske obilaznice**
Krušljevec - Čevo - Pusta Bela - Završje -
pl. kuća Ledinec - Vagon
HPD »Dugi Vrh«, Varaždin
Vladimir Slunjski, 091/24-09-301;
Željko Horvatić, 091/517-20-43
- u svibnju Proletni obilazak Vilinske špice**
Ivanščica, Vilinska špica
PD »Pusti duh«, Lepoglava
Damir Kužir, damir.kuzir@vz.t-com.hr
- 1. 5. 14. pohod planinarskim putom »VRA Bljesak«**
Planinarski put »VRA Bljesak«
PD »Zmajevac«, Novska
Davor Augustin, 098/285-004,
davor.augustin@gmail.com;
www.pd-zmajevac.hr
- 1. 5. Međunarodni dan pješačenja**
Istarske županije
Pazin – Zelengrad – Pazin
PD »Pazinka«, Pazin
Giovanni Sirotti, 098/254-183
- 1. 5. Pohod povodom proslave**
međunarodnog praznika rada
Rijeka – Škurinje – Ronjgi
PD »Transverzalac«, Rijeka
Radivoje Mitrović, 098/170-41-52;
Dražen Štifter, 091/723-38-93
- 1. 5. Pohod senjskom obilaznicom**
Senjsko bilo
HPD »Zavižan«, Senj
Neda Turina, 098/755-200
- 1. 5. Prvomajsko druženje na Strahinjšćici**
Strahinjščica
PD »Strahinjščica«, Krapina
Biserka Bajcer, 099/802-04-34;
Smilja Leļjak, 099/69-09-360;
Branko Vrhovec, 091/513-67-72
- 1. 5. Otvoreenje pl. skloništa na Rupama**
Dinara
PU »Dinaridi«, Split
Darko Gavrić, 091/72-89-963
PU Dinaridi, 095/52-59-769
- 2. 5. Kaštelanskim brežuljcima**
(povodom 15. šparogade)
Kaštel (kod Buja)
HPD »Čičarija«, Buje, 091/725-89-17
- 6. - 8. 5. DANI HRVATSKIH PLANINARA**
Omiška Dinara
HPS i PD »Imber«, Omiš
Zvonimir Kujundžić, 091/51-11-059;
Miomir Fističić, 091/53-71-042; www.pdimber.com
Hrvatski planinarski savez; www.plsavez.hr

DANI HRVATSKIH PLANINARA

OMIŠ, 6.- 8. SVIBNJA

PETAK 6. SVIBNJA

- od 15.00 h PRIHVAT PLANINARA U AUTO - KAMPU «GALEB» - OMIŠ
- 19.00 h DRUŽENJE U KAMPU UZ ŽIVU GLAZBU

SUBOTA 7. SVIBNJA

- 08.00 h POLAZAK NA ZAHTJEVNU TURU OMIŠ-VRH KULA PODAŠPILJE-RADMANOVE MLINICE-OMIŠ (trajanje 8 sati)
POVRATAK IZ RADMANOVIH MLINICA DO OMIŠA SA IZLETNIČKIM BRODOVIMA
- 09.00 h POLAZAK NA SREDNJE ZAHTJEVNU TURU OMIŠ-NAKLICE-KOMORNJAK (trajanje 4 sata)
- 15.00 - 17.00 h PLANINARSKI RUČAK (FAŽOL)
- 18.00 h SVEČANOST OTVARANJA
- 19.00 h PLANINARSKI PLES UZ GLAZBU U ŽIVO

NEDJELJA 8. SVIBNJA

- 08.00 h POLAZAK NA SREDNJE ZAHTJEVNU TURU OMIŠ - FORTICA PLANOVO - OMIŠ (trajanje 3 sata)
- 13.00 h SVEČANO ZATVARANJE I PODJELA ZAHVALNICA

INFO:

REZERVACIJE SMJEŠTAJA:

- www.kamp.galeb.hr tel: 021 864 430 fax: 021 864 458
- www.pdimber.com
PREDSJEDNIK Zvonimir Kujundžić /mob: 091 511 1059
DOPREDSJEDNIK Nenad Jurko /mob: 098 990 2949
- www.plsavez.hr

